

# ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:  
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 60 kr.  
Egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő  
**MIKSZÁTH KÁLMÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
VIII. kerület, József-körút 65. szám.  
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

III. év.

Budapest, 1899, csütörtök, január 19-én.

19. szám.

## A temető előszobájában.

Esténként megtekinthetjük a szerkesztőségi asztal zsákmányát, amit a tudósítók szereztek a különböző pártklubokban. S ahogy selejtezni próbáljuk, mindig újra meggyőződünk, hogy nagyon kevés benne a megfogható. Csupa hangulatkép s az is nagyon kevésbé megbízható. Szinte bizonyosra lehet mondani, hogy mindegyik hangulatkép csak egy jókívánságot takar, de az igazságnak nem jut benne szállás. Inkább úgy van a dolog, hogy amikor egy hangulatkép rózsás színekbe öltözteti a békereményeket, akkor okvetetlenül harcias a hajlandóság, ha pedig a kép harcias hangulatról tud, okvetetlenül a béke áll jól. Apró ravaszkodások mutatkoznak mindenfelé, amiktől nem lehet egészen tisztán látni, mint amikor sűrű párák rezegnek a levegőben.

A főrendiház mai ülése éppen azért kapóra jött. Ha a főrendek maguktól nem sürgetik, úgy kellett volna beléjük szuggereálni az ülés ideáját. Hogy a sok ellenőrizetlen híresztelést valahára konkrét nyilatkozatok válthassák fel. Mert a közönség már egy kicsit nyugtalanodni kezdett, hogy minden a kulisszák mögött történik. Ezen a bajon a képviselőház nem igen tudott segíteni, mert hiszen az egyesült ellenzék fogadalmat tett, hogy nem beszél és másokat sem enged beszélni, ez a fogadalom pedig minden szükséges tájékoztatásnak elvágta az

utját. Ellenben mire volna való a törvényhozás másik háza, ha ilyenkor sem lehetne valami hasznát venni? Erre a másik házra nem szól a fogadalom, itt a főrendek ajkával megszólalhat az ellenzék kíváncsisága s itt az ellenzék a miniszterelnököt is békességben hallgathatja meg. Azonfelül pedig ebből a kölcsönös kibeszélésből az ország is megtudhat valamit, amihez a kíváncsiságon felül nagyobb joga is van. A főrendiház tehát voltaképpen csak a vendéglátó házigazda szerepét játszotta, hogy hajlékaiban egyszer kibeszélhessék magukat azok a faktorok, akik a saját házukban ideiglenes némaságot fogadtak.

S ma az ország kétségtelenül többet is tud, mint eddig tudhatott. Vagy legalább is bizonyosabbat. Mert a biboros hercegprimás rövid kérdésére Bánffy Dezső végre országvilág előtt elmondhatta, hogy mit akar és mit tehet. Elmondhatta, hogy reménység van a kibontakozásra, ha a kiegyezés sorsa és a parlament jövődö munkaképessége biztosítva lesz; és hogy (amit ne adjon az Isten! — mondta a miniszterelnök) ha az alkudozások még sem hoznák meg a békét, a kormány akkor is az alkotmány és a törvények keretében fog a rend helyreállításáról gondoskodni. Az a legenda tehát, mintha az egymásra torló események csak az abszolutizmust akarnák előkészíteni, mindjárt összeomlott s mindössze annyi maradt meg belőle, hogy végső esetben a

kormány alighanem az alkotmány forrásához szándékozik fordulni, de a rendet mindenképpen biztosítani fogja. Ezt báró Bánffy Dezső kétségtelenül a képviselőházban is megmondotta volna, de ha a technikai obstrukció elfojtotta a szavát, mindenesetre jó, hogy a méltóságos urak háza megadta neki a hiányzó alkalmat. A főrendiháznak ez szokatlan politikai sulyt ad, az országnak pedig a végén egészen mindegy. Azonfelül a kormány is megtehetette a kötelességét, hogy a színes hangulatképek után saját nyilatkozatával tájékoztassa az országot.

De a főrendiház ülése mást is hozott, mint a kormány nyilatkozatát. Azt a felirati javaslatot, mely az újságok egybehangzó hirie szerint a gróf Andrássy Aladár palotájában termett, de a gróf Széchenyi Imre pecsétjével került a főrendek asztalára. Ha valamivel forróbban akarnák a békét ama méltóságos és nagyméltóságú urak, akik ez iratot szerkesztették és helyeselték, talán czélszerűbben teszik, ha az obstrukciónak adresszálnak vala egy kérvényező iratot. De ne legyünk gunyosak és keserűek, foglalkozunk a javaslattal komolyan. Régebben termett-e a vagy nagyon is fiatal csemete? Nem tudjuk. Híre már hetekkel megelőzte. De talán a szövegében változhatott. Mert rajta van a frissesség színe s azt az impressziót kelti, mintha a felirat tervezői válaszolni akarnának a koronatanács megállapodásaira. Ez a javaslat

## Kronfeld Rikárd Jenő.

Kronfeld Rikárd Jenő császári és királyi főhadnagy ur, ha nem esálnak a jelek, ma már Hamburgban van és ezen esetben ajánlható neki, hogy rígyázzon a kocsisára. Mert a topográfia gyorsan és biztosan ül. Ha az 1845. számú droschke-ember fél órával előbb jól bewiskizett az ir matrózokkal, akkor igen könnyen megeshetik, hogy az ember elszundit a lakon s az 1845. számú droschke átkozog az Elba jobb partjára, a „Gasthof zum silbernen Trompeter“ elé. És ekkor kész a nyomorúság. Mert a Sankt-Pauli-Vorstadt után már Altona következik, ahol nem a hamburgi szenátus parancsai, tehát a rendőség sem az alabárdjairól nevezetes. Minélőgva igen valószínűvé lesz, hogy Kronfeld Jenő Rikárdhoz holnap reggel akkor állítanak be a schleswig-holsteini Regierungs-Bezirk rendőrbiztosai, midőn a tiszt ur ép az utcára készül: „No, nézzük meg, milyen fapipákat árulnak a Hanzastadtban. . .” Ez a verzió, mondom, lehetséges, ha Kronfeld ur Hamburgba szökött. . . Ej, de tán még sem lehetséges, mert aki az orfeumban veri el a más pénzét, az nem Amerikába szokott menekülni, hanem Bukurestbe.

Az orfeum ugyanis nagy nevelő, bár a világirodalomban még hiányzik a monografiája.

„Brambrant als Erzieher“, „Bismarck als Erzieher“, már voltak ilyen könyvek, de a Somossy még kívül rekedt a könyvpiacra. Holott, a társadalom búvárai csak a nagymező-utcában láthatnák meg, hogy például éjfélután ötig mekkora a demokrácia Magyarországon. Jean Jaques is, a conte Senzacontea pohártöltőgő inasa, a madame Warrens kenőcslaboránsa, a sekrestyések után következő templomi énekes, az ősi Chorenám Jakob vándortársa: Jean Jaques, mondom, a XVIII. század megfejthetetlen egyenlőségi levegőjében irodalmi barátjává lesz a lengyel királynőnek és grófnők szeretőjévé és kavalierjévé, midőn könyöradományokból utazik a postakocsin; és felévvél a tányérmosogatás után a legtekintélyesebb diplomata Velenczében, és alánya minden csudás társadalmi kiegyenlítődesnek; de azért ő is megrázná a fejét, ha mai napság éjfél után négy órakor a nagymező-utcai opéra tragique-ba idéznék onnan, ahová elhordták a csontjait a Pantheonból. Éjfélután három óra a Somossyban! . . . Micsoda egyenlőség, mennyi jakobinus! . . . A márványasztalkák körül görög istenasszonyok járnak és isznak a poharukból közönséges halandó embereknek s a hátulsó separééból kikaczag a tizedik muzsa, nem, az Ész királynője, a Zwetschken-Mári lánnya a nagyfuvaros-utczából. Füst, opoponax, violette de Parme,

lazacszinü selyemblouze-ok és egy jogtudós sarokban, a váczi-köruti könyvelővel . . . durr . . . durr . . . most angol pezsgőt nyitottak ki a négyes számú tükör alatt. Öten nyulnak utána: a gróf, a vagyonos hentesfiú, az építési vállalkozó, a megszűnt huszárhadnagy és Inger Szoliman, a szercecsen-király. Avagy csakugyan ő-e ama kormos egyén és nem-e csak a Bindis Jóska nemzeti zenekarának a kishögőse, akit a soroksári-utca sarkán vár a felesége . . . Haj, nem tudom én, elmaradott egyén, aki még lazacszinnek mondom azt, amit már ujfraisenek hívnak; de bizonyos, hogy nem Görgey-Szent-Imrében ültek úgy, hogy: „Egy király, egy cigány“, hanem a Somossy-orfeumban. Kronfeld Rikárd Jenő császári és királyi tüzérfőhadnagy ur sok szabadgondolkodást szivhatott magába a Somossy-orfeumban. De jött a reggel, a gyöngyvirágok elhervadtak és Kronfeld főhadnagy így szólt: „Rikárd Jenőnek nincsen pénze.“

Mert Rikárd Jenő nem úgy élt, ahogy a derék tüzerek szoktak élni. A derék tüzerek, a tudományos vitéz katonák a jávakban nem turkálnak. Már báró Uchátius is ebben a bajban halt meg, midőn az érczhűtés titkáért csak 20.000 forint (327.754 milreis) prémiumot fizetett neki a hadügyi kormány. A tüzer szegény. A tüzeriől még az arany mellszímet is elvették már és ha a tüzer megöregszik, akkor a

ugyanis ma már a koronát arról szeretné meggyőzni, hogy bizvást elbocsáthatja miniszterelnökét mindjárt is, mert a gazdasági kiegyezés megkötésére olyan általános a készség, hogy a törvényhozás rendes menetének ez úgy sem lesz akadály. A felirat tehát a kiegyezés megkötésére általános készséget lát s s erről biztosítja a koronát, ami mindenestre igen meglepő. Mert az ember önkénytelenül is azt kérde, keveset mond-e itt a felirat vagy sokat? És kevesebbet tudnak-e nálunk a főrendek vagy többet?

Könnyelműséget nem illik föltenni a főrendekről sem. S akármilyen természetes máskülönbön öreg uraknál a rossz szer, de amikor a koronát akarják informálni, talán mégis csak fölvettek előbb az okulárét s körülnéztek egy kicsit maguk körül. S akkor szinte képtelenség, hogy ők általános készséget lássanak a gazdasági kiegyezés megkötésére, holott igen tekintélyes és jószemű politikusok más szimptomákat láttak idáig. Mégis beleveszik ezt a megfigyelést olyan dokumentumba, amit a koronához szeretnének juttatni. Tehát nem kevesebb az, amit tudnak, hanem több. Olyan információkat kellett esetleg kapniok, amelyek alapján általánosnak mondhatják a kiegyezés megkötésére vonatkozó készséget. De kitől? A szabadelvű párttól nem, mert ez a párt eddig sem titkolt a készségét. A disszidensektől is aligha, mert azokat sem a kiegyezési kérdés vitte ki a többségből. Nyilván a szélsőbal sem jöhet olyan gyanuba, mintha információkkal zaklatná a méltóságos urakat. De másrészt a nemzeti párt és a néppárt közös megállapodásra jutott a szélsőballal a kiegyezési álláspont dolgában is és talán olyat még sem illenék róla föltenni, hogy a főrendi elbarátok körében mást beszél, mint a fegyverbarátok táborában.

S itt a bibi. Az a főrendi felirat kétségtelenül komoly dokumentum és a méltóságos urak se dobálóznak üres ígéretekkel. De akkor jó volna megtudni, hogy az ellenkező szimptomákkal szemben hol látják azt a bizonyos általános készséget, és ha nekik külön információk állnak rendelkezésükre, milyen garanciát tudnak nyújtani, hogy a kiegyezés biztosítása a törvényhozás rendes menetét nem fogja akadályozni? Mert mély hódolattal hajtván meg lobogókat a főrendiház hite előtt, a kegyes biztosítással még sem lehetne beérnünk. Az ő hite igen tiszteletreméltó, de a garanciától nem elég, ha csak tiszteletreméltó. Ahhoz egyéb is kell. S a pénteki ülésben teljes tisztelettel épen azt fogjuk majd figyelni, hogy a méltóságos főrendeknek az információja jobb-e, vagy az okuláréja rosszabb...

### A válság a főrendiházban.

(Az országgyűlésből.)

Az egyházpolitika mozgalmas napjaira emlékeztetett a méltóságos és nagyméltóságú főrendek mai gyülekezése. Ama lázas küzdelmek óta ma népesedett meg újra az a hideg, márványfalas terem, melynek legfőbb ékessége falon lóg: Munkácsy alkotása: „A honfoglalás.”

Eleven, nyüzsgő kép kínálkozott ma a festményen kívül is a teremben. A főrendek ismét megmozdultak és hivatalosan is érdeklődést tanúsítanak az ország érdekei iránt. Nagy számban gyűltek össze Magyarország főrendei. Ha az érdeklődés, melyet az ország közügyei iránt a jelen pillanatban tanúsítani látszanak, komoly, akkor már ma nagy jutalomban részesültek érdeklődésükért. A miniszterelnök a főrendiházat tájékoztatta a helyzetről, miután a képviselőház önként fosztotta meg magát attól, hogy ez a megnyilatkozás az ő falain belül hangozzék el.

Az ülés külső képe felette érdekes volt. A „baloldal”, melyen a főrendiházban rende-

sen a kormány hívei foglalnak helyet, majdnem zsufolva volt. Közéletünknek számos kimagasló alakja ült ott egy csoportban egymás mellett. Hazánk újabb történetét nagyon alaposan meg lehetne írni azoknak életrajzából, kik ott az udvari páholy alatt oly nagy figyelemmel és oly élénk helyesléssel kísérték a miniszterelnök komoly és önérzetes nyilatkozatát.

A jobb oldal, mely itt az ellenzék fogalmát képezi, meglehetősen nagy hézagokat tüntetett fel. Itt még is észre lehetett venni, hogy elmúltak az egyházpolitikai harcok napjai, és gróf Zichy Nándor körül feltűnő sokan hiányoztak a régi hívek közül.

A főpapság például csak nagyon kis számban volt jelen. A két biboros főpapon kívül csak Samassa és Császka érsekek, Horng és Szmrecsányi püspökök és Fehér Ipoly főpápat jelentek meg. A görög-keleti főpapok egytől-egyig hiányoztak.

Ellenben majdnem teljes számban megjelentek a zászlós urak és az ország első méltóságai. A miniszterek közül csak épen báró Fejérváry hiányzott, kit betegsége tartott távol. Sokan keresték gróf Khuen Héderváry alakját, aki csak későn jött el, mert egyenesen a vasutról jött az ülésterembe.

Nagyon érdekesek voltak a karzatok is. A képviselők számára fentartott padsorokat majdnem kizárólag az ellenzék foglalta el. A képviselőház agg korelnöke, Madarász József, a legnagyobb érdeklődéssel kísérte az ülést, mely várakozás ellenére igen rövid lefolyású volt.

Még napirend előtt intézett egy rövid kérdést a kormányhoz a helyzet felől Vaszary Kolos hercegprímás. A miniszterelnök nyomban felelt. Felelete teljesen kielégítette a hercegprímást, nem úgy azonban gróf Széchenyi Imrét, ki egy felirati javaslat indokolására kért a házszabályok értelmében engedélyt a főrendiháztól. Ezt pénteken meg fogja tehetni. A tulajdonképeni „akció” tehát csak pénteken kezdődik.

Maga az ülés így folyt le:

tüzért egy puskaporostoronyba teszik felügyelőnek. Nem fényes ez a pálya. Az emberek még verset is csinálnak róla és az öreg tüzérfőhadnagyokról így szól a dal:

Zwei Greisen gehen miteinander  
Beide sind's Oberlieutenant,  
Beide von der Artillerie,  
Hauptleute werdens nie.

Hát még a barátom, főhadnagy ur Hohlgeschoss! Az ő életfutását pláne táblás kimutatásban is összeállította a Reichswehr katonai melléklete, a Vedette. Hogy azt mondja:

20 éves korában besorozták,  
21 éves korában a tüzérségi hadapródiskolába küldték,  
25 éves korában kinevezték kadétnak,  
28 éves korában hadnagy lett,  
34 éves volt, mikor elérte a főhadnagyi rangot, és most

42 éves korában még mindig csak főhadnagy, ámbár a kapitánya, aki akadémius és a felsőbb tüzértanfolyam után soron kívül lépett elő, még csak huszonnyolcz éves! Haubitz, fordulj meg a sirban.

Ebbe, az intelligenciája és szerény anyagi helyzete által kiváló testületbe került belé Kronfeld Rikárd Jenő, az egykori tartalékos tiszt. Az elkényeztetett lipótvárosi fiu, aki nem szokta meg, hogy a gázsiforintok arányában

adózni kell könyvtárra, tisztii kaszinóra, bankettre, altisztii bárra és a gázsiforintok aránya mellőztével kell adózni aranypasszomántra, lóra, katonaszabóra. A fischau Aufsichtsunterofficier és Schuppler papa, a katonai nemzedékek nevelője, aki az ő tizesztendős növendékeit hideg vízzel és szalmavánkossal edzi; továbbá ama többi híres katonatanárok, akik történelmi szempontból igen elfogultan tanítanak, de azért a koránkezeléshez és „félkomisz” posztóhoz hozzászoktatják az ifjut: mind eme spártai férfiak Kronfeld Rikárd Jenőn nem neveltek semmit. Ő kereskedelmi akadémiát tanult és tizenhat éves korában már zöld rőzsákat hordott Szerelemhalmi Lenkének, a Variété esthajnali csillagának és hitelügyletekbe bonyolódott a 13-as számú fiakkeressel. (Két szürkéje van.) Ő, szóval, a hadi életet nem azért kedvelte, hogy az lépcső a vezérkari tisztséghez, mint teszi a tartalékos tisztekből aktiváltak nagyrésze, aki nemes ambícióval küzdi fel magát a fakultást tanult embert megillető polczra. Neki a skarlátpiros gallér kellett, meg a lőszórforgó a csákón és ő kétezer forintos szőnyegeket tartott a szobájában, holott igaz troupierneknél nincs egyéb dísz a lakásán, mint tizennégy pár fényesre kefélt csizma, az ajtótól egészen az íróasztalig egyenes sorba igazítva. Avagy mit is beszélék én itt íróasztalról?!... Hiszen az is szibaritáság már. A háromkötetes szolgálati szabály-

zatot és Wuich ezredes ur Artillerie-Lehre-jét egy keresztlábu fehér asztalra illik tenni, nem mahagónifára. És kisasszony biz az is, aki Max Klinger metszeteit akasztja a falra!... A falra általában csak fogas való's még legfőlebb csak Radetzky tábornagy nyolczvanestendős korában, mikor a balszemét már nem tudja kinyitni. Így lesz szép a hadi sátor. Mikor úgy is folyton kell hurczolkodni.

De Kronfeld Rikárd Jenőnek, a kis szibaritának, az orfeumi tanfolyam legbuzgóbb hallgatójának pazar kényelem kellett és erre való eszköz lett ama háromezer forint, amivel a hadosztály tüzérezred-mészárosát kellett volna kifizetni. S a hadosztály-tüzérezred tisztikara, e fizetéséből élő derék uri testület, most összerakhatja ezt a summát és azonfelül még hatvan napig tiszt urnak köteles túrni Kronfeld Rikárd Jenőt. Mert az úgy van megírva a katonai törvényekben, hogy távollevő vádlottakat, ha tiszték, csak a hatvan napra szóló ediktum lejártá után szabad elítélni. Bánat ez, csupa bánat. S az öreg kapitányok a tisztii kintinban sóhajtván mondják: „Akit magunk közé veszünk, előbb „mit der Lupe”, a nagyító üveggel kellene megvizsgálnunk.” Rettenetes!... És milyen ironia!... A hadügyminiszternél ebben az esetben sokkal erősebb az 1845-ik számú droschke-kocsis, aki Kronfeld Rikárd Jenőt még átviheti Altonába.

(Az ülés megnyitása.)

Báró Vay Béla megnyitván az ülést, a bejelentések hosszú sorozatát a főrendiház tudomására hozza, napirend előtt V a s z a r y K o l o s hercegprímásnak adja a szót.

(A hercegprímás kérdése.)

Vasary K o l o s hercegprímás: Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Szokatlan felszólalásomat a napirend előtt mentse ki aggodalmunk azon megdöbbentő állapot felett, amelybe jutottunk s amelynek miként való szanalásáról eddigelé hivatalosan mitsem tudunk. Azt hiszem, hogy a méltóságos főrendek nézetével találkozom, ha a magas kormányhoz, mely bizonyára minden eshetőséggel számol, azon kérdéssel fordulok, hajlandó-e a tisztelt kormány a főrendiházat, mint a törvényhozás egyik tényezőjét, tájékoztatni arról, mit tett és mit szándékozik tenni a zavaros helyzet megszüntetésére?

(A miniszterelnök felelete.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Méltóztassék megengedni, méltóságos főrendek és nagyméltóságú elnök ur (Halljuk! Halljuk!), hogy a hercegprímás ő eminenciájának a kormányhoz intézett ezen rövid, napirend előtti felszólalásában foglalt kérdésére lehetőleg röviden, lehetőleg tárgyilagosan, nyilatkozhatassam.

Kétségtelen, hogy a kormány maga is látja a helyzet komoly voltát, sőt elfogadom az ő eminenciája által használt kifejezést: látja megdöbbentő voltát. Öszintén mondhatom, hogy a hibát a felelősség szempontjából magánál nem keresi, mert azt hiszi, hogy kellő időben, kellő beosztással, mindent megtett arra nézve, hogy ebbe az állapotba, ebbe a helyzetbe az ország ne jusson, illetőleg, hogy a köznyelven, talán nem egészen helyesen, elfogadott ex-lex állapot elő ne álljon.

Már szeptember 6-ika óta a képviselőházban folyó tárgyalások állandóan olyan erős obstrukció jellegével bírnak, hogy kétségtelenül előrelátható volt, a hangulatot tekintve, miszerint elkövetkezhetik az új év, amidőn sem a költségvetés megszavazva nem lesz, sem az indennity, sem pedig az Ausztriával feltétlenül az ország közgazdasági érdekében is megköthető kiegyezés még létre nem jön. Erre való tekintettel a kormány ismételt és ismételt különböző formákban tett kísérletet a képviselőházban, hogy a tárgyalás menetét folyamathoz hozza; sajnos, eredménytelenül. Már most ilyen körülmények között, midőn az újév bekövetkezett, a között kellett választania, hogy egyszerűen feladva a további küzdelmet, az ellenzék obstrukciójának győzelmét biztosítsa, tehát a parlamentet elvekel homlokegyenest ellenkező állapotot teremtsen meg, ahol a kisebbség akaratára lehetetlené teszi a parlamentarizmus alapelveit képező többség érvényesülését; ezt már magának a parlamentarizmusnak alapelveinél fogva tenni nem lehet. A kormány kötelességének tartotta újév után is az ügyeket vezetni, az ország kormányzatát fenntartani, az államháztartást érdeklő ügyekben rendelkezni. Tudja azonban ennek nagy jelentőségét, de felelősségének tudatában másképp nem választhatott, mert megállítani az egész kormányzat gépezetét, lehetetlenség volt.

Méltóságos főrendek! A helyzet azóta sem javult, sőt ellenkezőleg, azóta újabb és újabb komplikációk majdnem lehetetlené tették a kibontakozást. Az utolsó időben azonban az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos tranzakció iránt tettett javaslat. Bárha nézetem szerint egy ilyen tranzakciónak létrejötte akkor, amidőn arról van szó, hogy egy nagy többség támogatását bíró és elmondhatom, a korona bizalmát el nem veszített kormány visszalépése követeltetik bizonyos dolgok elérése érdekében, nem egészen mondanó, hogy a parlament formáknak megfelelő volna. Mindazonáltal, tekintve a komoly helyzetet és tekintve azt, hogy súlyt fektetünk arra, miszerint Magyarországon az alkotmányos kormányzat lehetősége még elvi áldozatok árán is biztosítható, ezen tranzakcióba belemertünk. Azt gondolom, hogy el is menethetünk addig a határig, míg az elvi koncepcziók olyan nagyok nem lennének, hogy azok által feladatának

bizonyos alaptételek, amelyekre feltétlen szükség van; így, hogy jövőre ne biztosíthatassék szemben a többség akaratával a kisebbség akaratának a győzelme és — hogy egy konkrét kérdésre vonatkozólag nyilatkozzam — hogy biztosíthatassék azon gazdasági kiegyezés, amely készen van, a képviselőház asztalán fekszik és amelynek létrejötte, biztosítása, Magyarországnak a kormány nézete szerint igen nagy fontosságú érdeke. Ezeknek a biztosítása reményében mégis a tranzakciók folyamatba levén téve, a kormány lehetőleg tartja a megoldást, keresi is a megoldást, elősegíti a megoldást és épen azért, mert a helyzet ma még függőben van és ezen megoldás még sem jobbra, sem balra el nem dönt, nem egészen tartja szerencsés pillanatnak a mai, hogy a jövőre nézve behatódó és részletesebb nyilatkozatot tehessen.

Azt gondolom, hogy a méltóságos főrendek is abban a nézetben kell hogy legyenek, hogy akkor, mikor egy kérdés még függőben van, amikor az eldöntés egyik vagy másik irányban még biztosítva nincsen, nem célszerű ettől függetlenül, ettől önállóan egymásik, esetleg egy harmadik programnak a bejelentésével, ismertetésével foglalkozni.

Általánosságban méltóztassék a főrendeknek meggyőződve lenni arról, hogy a kormány felelőssége tudatában van, megdöbbentő helyzetet látja és abból a kiutat keresi, — keresi úgy, hogy Magyarország alkotmányán sérelem ne történjék, hogy Magyarország közjogiilag biztosított szabadságai sérelmet ne szenvedjenek, úgy hogy a parlament működésének lehetősége jövőre is biztosíthatassék (Helyeslés) és keresi anélkül, hogy magának ezért valami személyi biztonságokat vagy elégtételeket keresne. De keresnie kell, és kell hogy megtalálja a lehetőséget annak, hogy a többség érvényesülése jövőre biztosíthatassék, hogy ismételtelen elő ne álljanak hasonló helyzetek, midőn a parlament működése, gépezete megáll azért, mert egy kisebbség valamit létrejönni nem enged. (Élénk helyeslés.)

Méltóságos főrendek, hogy csak igen röviden felállítsak egy tételt, kétségtelen, hogy a költségvetés megszavazásának joga az országgyűlésé, de én azt tartom, hogy a kötelessége is, és habár van joga azoknak, akik a kormány iránt bizalommal nem viseltetnek és azoknak, kik a helyzettel megelégedve nincsenek, támadni, abból nem következik az, hogy olyan dolgokat, amelyeknek létrejötte bizonyos időhöz van kötve, a tárgyalások elhúzásával lehetetlenné tegyenek, úgy, hogy szorosán véve nyilatkozni se pro, se kontra ne lehessen. (Helyeslés.) A parlamenti tárgyalások nem folytathatók, hogy a többség akaratára egyáltalán ne nyilvánulhasson és nem úgy, hogy határozatokat egyáltalában hozni ne lehessen. Ez az, ami a betegség legerősebb tünete ma s melynek orvoslásáról kell gondoskodni, s azon tranzakció keretében ezen orvosságot keresésével is foglalkozunk. Méltóztassanak azért, méltóságos főrendek, azon nézetemhez járulni, hogy ez időben e kérdésben érdemlegesen tárgyalni nem volna célszerű, nem volna helyes, nem könnyítene a kibontakozást, ellenkezőleg nehezé, talán lehetetlené tenné. (Helyeslés.) Méltóztassanak azonban arról meggyőződve lenni, hogy a kormány komolyan foglalkozik a helyzettel keresi a kibontakozást, reményli, hogy megtalálni fogja és, amit Isten ne adjon, ha megtalálni nem fogja, akkor is a további akciója az alkotmányos keretekben, a törvényes formákban fog tovább menni azzal az igyekezettel, hogy helyreálljon a rend, hogy helyreálljon az alkotmányos élet lehetősége, mert úgy tartjuk, hogy a legfőbb és a legjelentőségesebb kérdés e dologban, hogy Magyarország alkotmánya, közjoga meg ne inogjon. Miután a hercegprímás ő eminenciája napirend előtt szólalt fel, természetesen, hogy ez alkalommal, ez esetből vitatkozásnak, tanácskozásnak, határozathozatalnak helye nincsen. A méltóságos főrendek bölcsesége el fogja találni azt az utat, melyet ezen kérdésben is esetleg követni kíván, de én azt gondolom, hogy az ország érdekében van, hogy ő eminenciájának felszólalásával és az én nyilatkozatommal ezen kérdés befejezettek tekintessék. (Helyeslés.)

(„Megnyugtató.”)

Vasary K o l o s hercegprímás; Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Nem interpelláltam, csak kérdést intéztem a magas kormányhoz, tehát nekem nincsen jogom kinyilvánítani, veszem-e, nem veszem-e tudomásul ő excellenziájának adott választát, de igenis megnyugtatót és kívánom, amit excellenziád itt kijelentett, hogy azok a tárgyalások minél előbb sikeres eredményre vezessenek. (Éljenzés.)

(A felirat benyújtása.)

Gróf Széchenyi Imre: A miniszterelnök ur válasza, amennyire tőle kitelhetett, megnyugtató irányban volt mondva, de amit tulajdonképpen belőle következtethetünk, az az, hogy ma még a helyzet bizonytalan, a békés kiegyezés óhajtatik, remélhető, de kézzelfogható biztosíték erre nézve nincs és azt ő nem tagadja. E helyzetet nem nézhetjük zsebre tett kézzel, hanem a főrendiház méltóságának és tradíciójának felelünk meg akkor, hogy ha magunk részéről is a helyzet javítására megteszük azt a csekélyet, amit tehetünk. Ennek folytán van szerencsém egy indítványt benyújtani, amely házszabályaink 39. szakasza értelmében négy aláírással van támogatva s amelynek napirendre tűzését kérem.

Az elnök: Miután a gróf Széchenyi Imre által beadott indítvány szabályszerűen történt, négy aláírással támogatattik, az indítvány fel fog olvastatni és a 39. szakasz szerint a főrendiház hatánapot fog kitűzni az előterjesztő indokolásának meghallgatására.

(A felirat.)

Báró Rudnyánszky József jegyző (Olvassa): Hátározza el a főrendiház a következő szövegű felirat felterjesztését:

Felséges császári és apostoli Király!  
Legkegyelmesebb urunk!

Mély aggodalomtól eltelve országunk súlyos helyzete és ennek további következményei fölött, fordulunk császári és apostoli királyi felségednek, mint alkotmányunk legmagasabb örök atyai szívéhez. Ez év első napjával megszűntek azok a törvények, melyek az ország ügyének rendes viteléhez szükségesek s oly törvényen kívüli állapotba kerültünk, mely — kivált ha következményeire gondolunk — történelmünk szomorú napjait hozza emlékeztetünkbe.

Minden egyes nap, melyet hazánk a mai állapotban kénytelen átélni, csak növeli aggodalmunkat s azt hisszük, hogy az aggodásnak ez a nyomasztó érzete uralja az egész közvéleményt.

Felséged hű főrendei úgy vannak meggyőződve, hogy az ország általános óhajta, hogy a mai helyzetnek minél előbb vége legyen, hogy a törvényhozás rendes működése minél előbb megkezdessék s hogy a közelebb megoldandó kérdésekre, jelesül a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal megújítandó egyezmények hazánk érdekeinek megfelelő megkötésére nézve is oly általános a készség, hogy a törvényhozás rendes menetének ez sem képezheti akadályát.

S ezért, bár tudjuk, hogy felséged legmagasabb uralkodói gondját kiterjeszti helyzetünkre, mégis kötelességünknek tartjuk egyenesen felségedhez fordulni, s a legmélyebb alátvalói hódolattal kérni, hogy felséged az alkotmányos jogait akkép méltóztassék gyakorolni, hogy az alkotmányos állapotok minél előbb teljesen helyreállítsanak.

Midőn a főrendiház ezzel a legalázatosabb kérelemmel fordul felségedhez, attól a kötelességérzettől és meggyőződéstől van áthatva, hogy legfőbb — az alkotmány megőrzésére vonatkozó kötelességét teljesíti.

Hódoló mély tisztelettel

Császári és apostoli Királyi Felséged  
legalázatosabb szolgái

Magyar-Horvát-Szlavon-Dalmát országok  
főrendei.

Beadják:

gróf Széchenyi Imre, gróf Dessewffy Aurél,  
gróf Andrássy Aladár, gróf Majláth József,  
gróf Széchenyi Géza.

(Az ülés bekezdése.)

Az elnök a holnapután tizenegy órai ülés napirendjére tüzi ki az indítvány tárgyalását.

A napirend apró, érdektelen tárgyainak elintézése után az ülés véget ért. A főrendiház legközelebbi ülése pénteken tizenegy órakor lesz.

(A jövő ülés.)

A főrendiház január 20-án — pénteken — délelőtt tizenegy órakor tartja a legközelebbi ülést, melynek napirendje:

1. Elnöki előterjesztés.
2. Az igazoló-bizottság jelentésének tárgyalása gróf Batthyány László vagyoni képesítésének elismerését szorgalmazó kérvénye tárgyában.
3. Gróf Széchenyi Imre főrendiházi tag által a hónap 18-án tartott főrendiházi ülésben beadott „Indítvány” indokolása.
4. A jegyzőkönyv hitelesítése.

## A politikai helyzet.

Ma már az ellenzék vezérei, illetőleg a béke megkötésével és az obstrukció szervezésével megbízott kiküldöttjei tanácskoztak a béke feltételein. Sokáig tartott a párkői értekezlet, reggeltől késő estig, s holnap is folytatják a tanácskozást, amelynek legfőképp az okoz nehézségeket, hogy a függetlenségi párt és a nemzeti párt elvi álláspontjait nehéz összeegyeztetni. Ami valóban nehéz is. Csak az a csodálatos, hogy ezeket a nehézségeket akkor érzik, mikor békülni kell; amíg együtt verekedhettek, addig nem érezték.

A mai tanácskozások eredményét egyelőre titokban tartják, s mindaddig férfias szóra titoktartást ígért mindenki, míg valamelyes eredmény vagy eredménytelenség ki nem tűnik.

A mai nap eseményeiről egyébként itt adunk tudósításokat:

(A mai értekezlet.)

Ma délelőtt vette át az ellenzék a kormány válaszát az ellenzéki pártok által megállapított békepontozatokra és egyszersmind a kormány békepontozatait.

Az ellenpontok átvételére értekezletre gyűltek össze az ellenzéki pártok köréből kiküldött képviselők. A disszidensek képviselőihez ezuttal gróf Csáky Albinon, gróf Andrássy Gyulán és Szilágyi Dezsőn kívül még Andrássy Tivadar is csatlakozott.

Az értekezlet lefolyásáról csak annyi szivárgott ki, hogy a disszidensek, közölve a kormány pontozatait az ellenzéki pártokkal, egyszersmind felkérték a jelenvolt képviselőket, hogy úgy a pontozatokat, mint a tárgyalások menetét szigorúan tartsák titokban, amire kötelező ígéretet tettek valamennyien.

Az értekezlet fél kettőig tartott délután négy órakor pedig folytatták.

A konferenciából kifolyólag az ellenzéki pártok vezetőségei felkértek az összes ellenzéki képviselőket, hogy a képviselőház pénteki ülésén okvetlenül megjelenniszíveskedjenek, mert az ország legvitalisabb érdekei jelenlétüket feltétlenül szükségessé teszik.

Ebből az világik ki, hogy a legközelebbi napokban a pártok foglalkozni fognak a kormány békepontozataival.

A mai tanácskozásról az ellenzéki pártok felhivatalos közleménye a következő értesítést adták ki:

Az ellenzéki pártok kiküldöttjei ma délelőtt és délután egész esti nyolczadfél óráig tanácskoztak. A tanácskozásokat holnap délelőtt tíz órakor folytatják a képviselőház első számú üléstermében. A mai bizalmas tárgyalásokról ezen kívül semmiféle tudósítás nem adatott ki.

(Minisztertanács.)

Ma délután a rendes szerdai minisztertanácsot tartották meg a kabinet tagjai. Ugy kombinálják, hogy ma jelenti a miniszterelnök a kabinetnek hivatalosan a bécsi ut eredményét és ma történnek meg a határozatok az esetre, hogy mi történjék, ha a béke nem jönne létre.

(Az ellenzék tanácskozása.)

A szabadelvű pártkörben roppant kíváncsisággal várták ma este, hogy az ellenzéki bizalmi férfiak konferenciája mit határozott. De nem érkezett semmi megbízható hír. Ellenben megbízhatatlan kétféle is volt. Az egyik szerinti biztosítva van a béke már is, a másik hír pedig arról szólt, hogy a béke reménye teljesen meghiusult, mert az ellenzék sorában az agresszív áramlatok kerekedtek felül.

Sokat beszéltek arról a hírről, hogy az ellenzék péntekre minden emberét felrendeli, mert a nemzet vitális érdekei felől történik döntés. Mindenféle kalandos magyarázat kelt szárnyra e hír nyomán; hogy az ellenzék pártkonferenciák elé akarja vinni a maga és a kormány prozocióit, hogy valami nagy proklamációt, vagy parlamenti kirohanást terveznek.

Mindenesetre úgy hiszik, hogy a hét végére meg lesz a döntés.

(A főrendek ülése.)

A szabadelvű pártkör képe egészen megváltozott a mai napra. Csupa főrend mindenfelé, amivel kapcsolatban persze sok a vitakozás a főrendek üléséről. Bizonyosra veszik, hogy gróf Széchenyi Imre felirata nem jut a korona elé, mert a kormánynak a mai ülésén is, szavazás esetére, huszonkilenc főből álló többsége volt s ez a majoritás, hír szerint, pénteken még nagyobb lesz.

A pártban igen furcsának találják a felirat petítumát s azt kérdik, vajjon aludtak-e az utolsó hetekben a felirat szerkesztői, hogy nem látják, mennyit fárad a korona a normális helyzet megteremtésén — minden kérelem nélkül is?

(Hangok a vidékről.)

Maros-Vásárhelyről táviratozzák: A marosvásárhelyi szabadelvű párti polgárok mai értekezletükön ezt határozták:

A szabadelvű választók az alkotmány válságos helyzetében törhetetlen ragaszkodásukat nyilvánítják a hatvanhetes alapon álló kormány iránt, amiről az országos szabadelvű párt elnökségét azzal értesítik, hogy át vannak hatva ama szükség élénk érzetétől, hogy a parlamenti helyzet és közállapotaink az ország érdekében mielőbb orvosoltassanak. Még vannak győződve arról is, hogy a kormány tevékenysége és elhatározása egyedül a nemzet üdvét czélozza.

Az alsó-lendvai választókerület szabadelvű pártja százszáz végrehajtó-bizottságának mai napon tartott rendkívüli közgyűlése annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a kerület képviselője befolyását és tevékenységét a parlamenti válság békés megoldása érdekében fogja kifejteni. Az értekezlet tisztelete és ragaszkodása jeléül a kerület képviselőjének, Mandel Pálnak, egyhangulag bizalmat szavazott.

(A családi ügy.)

A következő sorok közlésére kértünk fel:

Tisztelt szerkesztő ur!

Én az egész főrendiházi mozgalmat nem bírom olyan komolyan tekinteni, amilyent e magas testület tekintélye megérdemelné.

Tudom, hogy ez az én hibám, az én politikai belátásom hiánya, és tudom, hogy ez nem is illik tőlem, de még se tudom komolyan nézni, még ha kerébe törnek is.

Mert kik a domináló elemek a főrendiházban? Megöregedett néppártiak és nemzeti-pártiak, püspökök, öreg grófok és bárók.

És kik csinálják a zürzavart az alsóházban? Fialat nagyurak és fiatal néppártiak, a leendő püspökök és főrendiek.

Minek hát ehhez az a hosszú retorta?

Nem lett volna-e czélszerűbb egyszerűen otthon a családban meginteni az apáknak a fiakat, unokaöccseket: „Ugyan ne bolondozzatok tovább, gyerekek, már eddig is több bajt csináltatok, mordizom adta, mint amennyit kellett volna.”

Ami pedig a felirati javaslatot illeti, ha már mindenáron felirati javaslatot akartak, és ha olyat akartak, amelyek használnak is — azt csak Polónyhoz lehetett volna adresszálni.

Szóval, ennyi emóciót okosabban is fel lehetett volna használni.

Egy népképviselő.

Prognózis.

A békeremény ma kisebb, mint tegnap volt. Számokban kifejezve a helyzet körülbelül így áll:

Békekilátások:

Tegnap (Január 17.)	Ma (Január 18.)
30%	24%

## KÜLFÖLD.

Felfújt konfliktus. Londonban Cambon francia nagykövet ma a békeegyesület nemzetközi választott bíróságának küldöttségét fogadta. A nagykövethoz intézett üdvözlőbeszéd szerint az egyesület jelentős dolognak tekinti, hogy a nagykövet Angliába jövelele összaszik Miklós császár békenyilatkozatával. Cambon válaszában tagadta, hogy ellenséges érzület volna Franciaországban az angol nép iránt. A Fashoda-ügy alkalmából történt kis surlódást a két sajtó fujta föl. Sem a francia nemzet, sem a francia kormány nem óhajtja a háborút. Meg van győződve, hogy Európa népei komolyan óhajtják a békét. Szíve mélyéből hozzájárul a császár szándékához, de attól tart, hogy megvalósításáig még hosszú idő fog eltelni.

## A helyzet Ausztriában.

A Lajthán tul is tart a politikai pártok háborúskodása. Az obstrukció megakasztja a parlament működését és e bajon most kompromisszummal akarnak segíteni.

Ma különben a kiegyezési bizottság is tartott ülést.

A bécsi eseményekről távirataink a következők:

Bécs, január 18.

A képviselőházban ma délelőtt hosszasan tanácskoztak a baloldali pártok, az olasz klub és a katolikus néppárt fejei.

A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta Thun grófot, aki a kihallgatás után a képviselőházba ment.

Bécs, január 18.

A német ellenzéki pártok — a Schönerer-pártiak kivételével — elhatározták, hogy a németiség ama kívánalmait, amelyeknek teljesítésétől az ellenzék a parlamenti tárgyalások lehetőségét függővé teszi, összeírja. Ezek a kívánalmak:

1. A nyelvrendeletek visszavonása.
2. Új kormány.
3. A nemzetiségi kerületek elhatárolása Csehországban.

Ezzel egy kompromisszum lehetősége nincs kizárva. A magyar parlamenti béke helyreállta után a német ellenzék kész prozociókkal fog előállani.

Az a hír, mintha ő felsége dr. Bilinskit és Engel képviselőt magához hívatta volna, nem felel meg a valóságnak.

Bécs, január 18.

A kiadott komüniké megerősíti a német ellenzéki pártok vezérférjainak jelzett tanácskozását és azt mondja:

„Az ausztriai németek politikai és nemzeti helyzetének tüzetes megvitatása után a pártvezetőségek egyértelműleg elis-

merték a sürgős szükségét annak, hogy a némeetek nemzeti és politikai követeléseit közösen állítsák fel és közösen képviseljék.

A végrehajtás tekintetében a tanácskozást a legközelebbi napokban folytatják.

Bécs, január 18.

A kiegyezési bizottság ma délelőtt tartott ülésén, amelyen jelen volt gróf Thun miniszterelnök, Kajzl pénzügyminiszter és Wittek vasutügyi miniszter, tárgyalás alá vette a Reichsrathban képviselt királyságok és tartományok és az osztrák-magyar vámterület többi részei között való áruforgalom statisztikájáról szóló törvényjavaslatot.

A részletes vita során az 1. szakasznál Lecher szólal fel. Politikai szempontból föltöbb aggasztónak tartja a törvényjavaslat 9. szakaszát, amely a vasuti és postai utakon jogot ad a tartalom ellenőrzésére, illetve a szállítás megtagadására. Elismeri az Ausztria és Magyarország között való áruforgalom statisztikájának szükségességét, de ennek a statisztikának nem szabad közösennek lennie, hanem csónál Ausztria is önállóan a maga statisztikáját, ahogy Magyarország is önállóan rendezte a statisztika ügyét a 80-as évek óta. A vámszövetség XI. cikkének tartalma teljesen összeegyeztethető a statisztika önálló szabályozásával.

Az önálló statisztika mellett szól az a körülmény, hogy a magyar statisztika hibái közösség esetén az osztrák statisztikát is veszélyeztetnék és politikai oktalanság volna, ha az áruforgalom fontos kérdésében megengednék, hogy kártyán kb a nézzenek.

A törvény tetemes pénzűrságok terhe mellett köteleseggé teszi az áruk átvételét, hogy a magyar áruvállomások felülvizsgálják és helyességükért szavatoljanak, illetőleg vallomásokot küldzsenek. Minthogy a magyar nyelvet valószínűleg csak ritka esetben bírják a Magyarországból eredő áruküldemények átvétele, ebből új nyelvkérdés származik. A politikai fejlődés legújabb stádiuma előtérbe állította azt az eshetőséget, hogy a kereskedelmi- és vámszerződés csak 1903. végéig fog fennállni és akkor is csak a gazdasági közösségnek nem igen megfelelő alakban. Az önálló statisztikának nagy értéke volna, amennyiben lehetővé tenné, hogy a 1903-ban bekövetkező szabadkádás esetére való előkészület ideje ne muljék el haszontalanul.

A szólo végül aggodalmának ad kifejezést amiatt, hogy a kormány esetleg a 14. szakasz alapján szándékozik életbeléptetni a statisztikáról szóló törvényt. Ez ellenkezik az árustatisztikára nézve Magyarországgal kötött egyezmény 27. szakaszával, amelynek kötelező ereje attól a feltételtől függ, hogy a végrehajtáshoz szükséges intézkedéseket a k o t m á n y o s a n jövähagyják.

A szólo az elnök kérésére fél egy órákor félbeszakítja fejtegetéseit és a bizottság legközelebbi ülésén folytatja beszédét.

## TÁVIRATOK.

### Tisztelegés a trónörökösnel.

Bécs, január 18. Ferencz Ferdinand főherceg ma délelőtt többek között gróf Hunyadi Kálmán lovassági tábornokot, a király főszertartásmesterét és Regenhart lovagot, a bécsi magyar egyesület elnökét fogta.

### Katonai küldöttségek Bécsben.

Bécs, január 18. Rainer főherceg ma a porosz katonai küldöttséget fogadta, amely a hadügyminisztériumban is tett látogatást.

Bécs, január 18. Gróf Goluchowsky külügyminiszter ma délután fél óráig tartó kihallgatáson fogadta a porosz katonai küldöttséget.

Bécs, január 18. A Kexholm-féle orosz testőrgyalogsági ezred küldöttségének tagjai, nevezetesen: Herczeg Dolgorukov tábornok, Peterov ezredes, egy százados, egy hadnagy és egy őrmester, holnap délután érkeznek ide, hogy a királynak ötvenéves ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából szerencsét kívánjanak. A küldöttség a Burgban fog lakni a király vendégeként.

Bécs, január 18. Ő felsége a porosz tiszti küldöttség tiszteletére ebédet adott, amelyen gróf Eulenburg német nagykövet, gróf Moltke katonai attaché, Krieghammer hadügyminiszter, báró Beck, a vezérkar főnöke, gróf Üxküll hadtestparancsnok és a főhadsegédek is résztvettek. Ő felsége a Ferencz császár testőr-gránátos-ezred egyenruháját viselte, jobbján gróf Eulenburg, baloldalán pedig Schwarzkoppen ezredes ült.

### Allamfők találkozója.

Páris, január 18. A „Soleil” pétervári tudósítója azt jelenti, hogy hír szerint Miklós czár, aki márcziusban két hetet szándékozik tölteni a Földközi tenger partvidékén, ott Faure Félix elnök látogatását fogadja. A tudósító hozzát teszi, hogy Vilmos császár is föl fogja használni ezt az alkalmat a czár meglátogatására.

### A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, január 18. A semmitőszék ma délután Couard, Bertillon és Varinard írszakértőket hallgatta ki. Még nem tudják, hogy Esterházy mikor jön Párisba.

Rotterdam, január 18. Esterházy ma délután elutazott Párisba.

### A béke-konferencia.

Berlin, január 18. A berlini külügyi hivatalnak tegnapi délelőtt adták át a béke-konferencia programját.

Róma, január 18. Az itteni lapok jelentése szerint a béke-konferenciát nem tartják meg márcziusban, hanem májusra halasztották. A konferencia programját nem fogják közzétenni, mert elejét akarják venni a lapok támadásának. A pápát nem hívják meg a konferenciára, mert az olasz kormány kijelentette, hogy nem vesz részt a konferencián, ha a pápát is meghívják. Ezen a dolgon úgy akarnak segíteni, hogy valamelyik állam egy püspök által fogja magát képviseltetni, aki egyúttal a pápát is képviselni fogja.

Bécs, január 18. A „Politische Correspondenz”-nak jelentik Szent-Pétervárról: A béke-konferencia programját tartalmazó körjegyzéket nem Oroszország külföldi képviselői adták át a kormányoknak, hanem a külügyminisztérium adta át január tizenkettedikén a hatalmak pétervári képviselőinek.

### A svéd trónbeszéd.

Stokholm, január 19. Az országgyűlést ma nyitották meg. A trónbeszéd konstatalja, hogy az ország viszonya a többi hatalmakhoz állandóan igen barátságos. A beszéd rokonszenvesen emlékezik meg az orsz. czár békejavaslatáról s azután ezt mondja: De azért Svédországnak csekély katonai erejét megtartania és nagyobbítania kell.

### A politizáló tisztek ellen.

Madrid, január 18. A hadügyminiszter egy újságírónak azt mondta, hogy utasította a főkapitányokat, hogy a katonai törvényeket mindazok ellen a tisztek ellen alkalmazzák, akik politikai tüntetésekből részt vesznek.

### Titkos iratok közlése.

Berlin, január 18. A Birodalomgyűlés ma Klinkowström képviselőnek azt az indítványát tárgyalta, hogy a büntetőtörvénykönyvbe olyan paragrafus vétessek föl, amelynél fogva titkos hivatalos iratok közlése miatt az illető hivatalnokok és újságírók megbüntethetők. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy indítványa főként a szocziáldemokraták ellen irányul. Az indítványnak bizottsághoz való utasítását elvetették; mellette csak a két konzervatív frakció szavazott.

### Dánia hadügye.

Kopenhága, január 18. A folkethingban a hadügyminiszter a költségvetés tárgyalása során azt mondta, hogy Dánia hadügyi célja csak a semlegesség megóvása lehet, úgy, hogy valamely nagyhatalomnak óvakodnia kell Dánia megtámadásától, ha esetleg vonakodnék valamely követelését teljesíteni. E feladat megoldására a mostani védőeszközök csaknem elégségesek.

### Kolumbus hamvai.

Sevilla, január 18. Az ünnepeket, amelyeket Kolumbus hamvainak eltemetése alkalmából rendeznek, holnapra halasztották.

### Amerika világpolitikája.

Denver, január 18. Bryan tegnap este itt beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy az Egyesült-Államok nem bocsátkozhatnak gyarmatpolitikába. Az imperializmus előmozdíthatja ugyan a nemzet területének kiterjesztését, de tulajdonképen céljait korlátozná.

## HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Uj kamarások. Mint a hivatalos lap mai száma írja, a király olexóvi lovag Gniewosz Sándor tartalékos hadnagynak a Nikolajevics Miklós orosz nagyherceg 12. számú dragonyos-ezrednél és Bourcy Ferencz főhadnagynak az I. Miklós orosz császár 5. számú dragonyos-ezrednél a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— Lajos Viktor főherceg audienziája. Lajos Viktor főherceg, a magyar vörös-kereszt egyesület védnökhelyettese tegnapi délelőtt külön kihallgatáson fogadta bécsi palotájában a magyar vörös-kereszt egyesület vezetőségének következő tagjait: dr. Schwartz Ottó főmegbízottat, Balázs József igazgató-választmányi tagot, dr. Janny Gyula Erzsébet-kórházi igazgatót, Argay János irodafőnököt, dr. Elischer Gyula és dr. Farkas László főorvosokat, dr. Hegedüs Kálmán és báró Podmaniczky Gyula egyleti megbízottakat. A főherceg rendkívül kitüntette a jelentkezőket; a kihallgatás teljes egy óráig tartott.

— Személyi hír. Gróf Szécsen osztályfőnök ma este Bécsből Budapestre utazott, hogy a külügyminiszter képviseletében jelen legyen a gróf Károlyi Ferencz lelkiüdvéért tartandó gyászistentiszteleten.

— Emléktábla Szilágyi Sándornak. Kolozsvárt, Szilágyi Sándor szülővárosában, Kőváry László és Szádeczky Lajos történetírók mozgalmát indították Szilágyi Sándor szülői házában emléktáblával való megjelölésére. Az emléktáblát márczius tizenötödikére óhajtanák felállítani és leleplezni, amikor a Petőfi-társaság is ünnepélyt fog tartani Kolozsvárott. Adományok az Erdélyi múzeum szerkesztőségéhez intézendők.

— Párbajozó szerkesztők. Vészi József, a „Budapesti Napló” szerkesztője és Gáspár Arthur, az „Esti Hirlap” szerkesztője, ma délután az Arlow-féle vívőteremben kardpárbajt vívtak. A párbaj oka a „Budapesti Napló”-nak egy cikke volt, amely az „Esti Hirlap” zágrábi, állítólag a horvát bántól származó leveléről szólt. A „Budapesti Napló” cikkét Gáspár sértőnek találta magára nézve és Fenýő Sándorral, a „Magyar Hirlap” szerkesztőjével és dr. Sarkasházi Fischer Zsigmonddal provokáltta Vészi Vészi segédei Szabó István országgyűlési képviselő és Ceiri Gyula százados voltak. A párbaj eredménye: Gáspár két vágást kapott a fejére, Vészi József sértetlen maradt. A párbaj után a felek kibékültek.

— Inger Szolimán. Fiuméből telegrafálja tudósítónk, hogy Inger Szolimán ma reggel a Mária-Valeria nevű gőzösön Djibutiból oda érkezett. A balsikerű afrikai expedíció vezetője néhány órai pihenés után folytatja útját Budapest felé, ahová holnap este érkezik.

— Toisztój a czárnál. Nemrégiben az a hír járta be az európai lapokat, hogy Toisztojnak alapos kilátása van a száműzetésre. Ezt a hírt, mivel kellőképen meg volt okolva a büntetés, igen valószínűnek találta mindenki. Most aztán egy másik hír jött Toisztój felől s ez az újabb híradás arra enged következtetni, hogy a büntetés elmarad; Toisztojnak semmi bántódása sem lesz. Mikor a czár legutóbb Livádiából hazafelé utazott, Tulában megszakította útját és azt kívánta, hogy Toisztojt, aki a közeli Jasznaja-Polyánán lakik, hívják el hozzá. Toisztój szívesen fogadta a czár meghívását és elment ugyanabban a parasztruhá-

ban, amelyet rendszeresen visel s amely akkor is rajta volt. A czár, régi orosz szokás szerint, átölelte és szájon meg arczon csókolta az agg irót. Aztán igen szívélyesen elbeszélgetett vele, sőt meg is kérdezte tőle, hogy mi a véleménye a leszerelési tervről. Tolsztoj erre a kérdésre így felelt:

— Felégednek tetteivel is példát kell mutatnia.

Tolsztoj megígérte a czárnak, hogy legközelebb egy könyvet ír, amelyben a leszerelés eszméjét propagálja. Mikor ezt az ígéretet szokásos igénytelen modorában elmondta, a jelenlevők érezték, hogy itt két egyenlő hatalmu férfi áll szemben: az egyik minden oroszokon, de a másik minden szíveken uralkodik...

— Vizsgálat a rendőrségnél. Neszmélyi Arthur hirlapíró inzultáltatása ügyében egyre tart a rendőrségnél a vizsgálat. Ma délelőt a rendőr-kaszárnyában szembesítették vele a vasárnapi népgyűlésen szolgálatban volt összes rendőröket. Száz-tizenöt rendőr és valami harmincz altiszt volt felállítva sorjában. Lickl főfelügyető beszédet mondott, felszólította a legénységet, hogy jelentkezzenek azok, akik Neszmélyit a vasárnapi tüntetésnél bántalmazták. Nem jelentkezett senki. (A katonaságnál ezért becsuknák valamennyit.) Lickl erre Neszmélyihez fordult, hogy keresse ki, melyik két rendőr bántalmazta. A panasos hirlapíró ki is jelelt két közrendőrt, aki éppen abban a csapatban volt, amelyet Sajo rendőrkapitány vezetett az utcai csoportosítások szétosztására, ez a kettő azonban tagadta, hogy Neszmélyit bántotta, de az alibit egyik sem tudta igazolni. Palágyi rendőrfelügyelő jegyzőkönyvet vett föl az esetről, amelyet Neszmélyi Arthur, dr. Singer Zsigmond és Szatmári Mór, mint az újságírók egyesületének kiküldöttjei is aláírtak.

— Katonaszerecsse. Jó világ van most a békés-csabai huszárkaszárnyában. Gebecs János, székelyedük huszárezredbeli „zupás” őrmester megnyerte a bécsi Salm-féle sorsjegy negyvenezer forintos nyereményét. A szerencsés kalona az egész kaszárnyát megrendezelte és bajtársai irigkedve nézik nagy szerencsésjét.

— Halálozások. Goór Györgyné, született Fáy Karola, hatvankét éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt rokonságban volt az Egerváry- és Rémi-családdal.

Mihályi Jenő bánfi-hunyadi királyi járásbírósi jegyző huszonhárom esztendősen korában elhunyt.

Boksich Ignácot, Somogy vármegye tanfelügyelőjét és volt állami főgymnáziumi tanárt tegnap temették el Kaposváron. Boksich egyizben tetszhalott is volt már és a temetés előtt csak néhány órával tért eszméjére.

Sepsi-szemerjai Kovács Ferencz tizenkilenc éves egyetemi hallgató hosszas szenvedés után Budapesten meghalt.

Dr. Claus udvari tanácsos, a növénytan hirlapíró tanára a bécsi egyetemen, ma 69 éves korában meghalt.

— „A rendszer Torontálban.” Egy fővárosi napilap hasábjain „A rendszer Torontálban” cím alatt több cikk jelent meg a múlt héten. A cikkek erősen támadták Rónay Jenő főispánt. Az a hitás, ami a cikkek nyomában keletkezett, aligha felelt meg írójuk kívánságának. Nagy-Becskerek polgárai fáklýásmenettel tisztelték meg a főispánjukat. A fáklýásmenet után banket volt, amelyen számos tósz hangzott el. Valamennyien a főispánt éltették. Stassik Ferencz és Mangold Sámuel ügyvédek, kivülök még Popovits Szilárd földbírókos, nem elégedtek meg ennyivel. hanem élesen megtámadták „A rendszer Torontálban” című cikkek ismeretlen íróját. Ezekért a sértésekért most Dániel László, Nógrád vármegye volt főispánja, táviratilag mért elégtételt Stassiktól, Mangoldtól és Popovicstól.

— Mérgezés a Dévidéken. Pemesvári levelezők jelenté: Körülbelül öt évvel ezelőt történt, hogy Obádon egy gazdag földműves, Sipeczán Miklós, granos körülmények közt hirtelen meghalt. A cskóvai járásbírósg okrendelte a halál felboncolását s az orvosok tudgyaladást követő alkalmán a halál okául fős hácp előtt a temetés

ügyészséghez névtelen feljelentés érkezett, melyben Sipeczán örvégvét, született Jakab Rózát, azzal vádolják, hogy ő emésztette el méreggel a férjét. Az ügyészségnél egy Zsivoin Trifan nevű egyén jelentkezett, aki előadta, hogy az asszony nemcsak Sipeczánt tette el láb alól, hanem szeretőjével, Januszek Kristóffal azövetkezve, első férjét, az 1891-ben elhalt Zsivoin Jánost is méreggel ölte meg, aki a feljelentőnek testvérbátyja volt. A törvényszék kiasatta mind a két holttestet, de a Zsivoin hullája már annyira fel volt bomolva, hogy dr. Felletár országos törvényszéki vegyész csak a Sipeczán holttestében találhatott arzenikumot, de ebben aztán oly nagy tömeget, hogy a bíróság az asszonyt és szeretőjét rögtön letartóztatta. — Van még egy eset. Soósd községben Susan Jozsim parasztgazdát mérgezte meg a felesége. Ezt is bekísérték a törvényszék börtönébe, miután a halott beleiben óriási mennyiségű arzenikumot talált a vegyi vizsgálat.

— Somogy vármegye népköltése. A Néprajzi Társaságban ma Vikár Béla bemutatta somogy-megyei népköltési gyűjteményét, mely a Kisfaludy-társaság részére készült. A gyűjtemény a népdaloknak nemcsak a szövegét, hanem a kótáját is megőrzi, amelyet fonográf-fölvétel után irnak le. Ilyen kevéssé poétikus „népdalok” jönnek ki belőle, hogy:

A lapai telefonya, telefonyrud de magos!  
Tetejbe jaz porczollán de poros!  
Reá vagyon tekerve jaz kutya drót!  
Le se jesik, mégis leadi a szót!

Elindultam, el is monstem messzire,  
Beleértem egy nagy barlang erdőbe,  
Csak azt hallom fülemile szájából,  
Ucsut mérnek a lapai magtárbul;  
Ucsut mérnek, úszókel van kéverve,  
Azért nincsen az bérósnék ereje.

De ez még csak megjárná. Hanem most jön egy másik, amely állítólag kaposvári. Kaposvári népköltés? Olyan nincs. A városokban egyáltalán nincs népköltés. Ott a pesti színházak kupléit meg a legujbb műdalokat éneklék. De ilyen fura nótát, mint az itt következő, bizony nem igen énekelnek városban:

Ángyom, ángyom, edős ángyom,  
Mér' szeret kee, mér' szeret kee,  
Mér' szeret kee, mér' szeret kee,  
Ojjan nagyon, ojjan nagyon?

Ha ezeret is ojjan nagyon,  
Ki ne vilá-, ki ne vilá-,  
Ki ne vilá-, ki ne vilá-,  
-gósétea kee, -gósétea kee,

Mert: Ha ki világossan szeret,  
Mögirillik, mög is szóllik,  
Mögirillik, mög is szóllik,  
Az embörök, az embörök.

— Szökés a törvénykezési palotából. Ma délelőt az alkotmány-utcai törvénykezési palotából megszökött egy fogoly. A szökevény egy Klein nevű löcsiszár, aki orgazdaság miatt volt letartóztatva. Ma délelőt kihallgatásra kísérte egy ór a második emeletre. Amint fölérték, a fogoly a második emeleti folyosóról egy őrizetlen pillanatban (elég furcsa, hogy lehetnek ilyen őrizetlen pillanatok.) megszökött, és nyomtalanul eltűnt. Tüvé tették érte az egész épületet, de hiába. Most a rendőrség is mindenfelé keresi.

— „Adakozzunk a mentőegyesületnek!” Azok a gyűjtőívek, melyeket a mentő-egyesület a múlt hónapban kibocsátott, meghozták a kívánt eredményt. Az egyesület számos új taggal és kisebb-nagyobb adományval gyarapodott. A gyűjtőívek egyrésze azonban még a gyűjtőknel van. Ezeket az egyesület arczképes igazolvánnyal ellátott pénzbeszedőkkel szedeti be. A pénzbeszedők felvételére is az egyesület ez uton is kéri a közönséget, hogy adományairal támogassa ezt a humanus és rendkívül szükséges intézményt.

— A legjobb adófizető. Szabadka városának jutott az a dicsőség, hogy megátnak vallhatja a legjobb adófizető honpolgárat. Egy házbtérjérendelem-betállási ir hozta napfényre ezt a különös speciest. Tomics Miklós ottani nyomdász Batthyány-utcai házában a jövedelmét sorolja fel a rubrikált papíron, melyen még most is nevetnek a szabadvai adóhivatalban. Egyemeletes szerény kis házacská a Tomicsé. Most épült nemrégiben. A földszintjében a tulajdonos nyomdája van el-

lyezve, az emeleten pedig mindössze három szoba. Mégis ezernyolczszázötven forint jövedelmet valott be Tomics. Ilyenformán:

Tomics Miklós, szabadkai lakos, nyomdatulajdonos Batthyány-utcai 6221—98. helyrajzi szám alatti házában jövedelmei:

I. Nagyságos bábolnai Gaál István magángzó ur fizet emeleti lakosztályáért, mely áll öt utcai szobából és hét mellékhelyiségből 700 frt.

II. Tekintetes Biró János nyomdász ur a földszinten lévő irodahelyiségért és az ahhoz tartozó négy mellékhelyiségért fizet 1150 .

Pedig három szoba van mindössze az első emeleten és a nyomdahelyiségek a földszinten! Miért csinált hát ilyen furcsa jövedelembevallást Tomics; törték rajta fejüket a szabadkaiak, akik azt sem tudták megérteni, hogy miért nem kérte Tomics a törvényileg biztosított adómentességet ujonan épült házára? Sőt akadtak, a kik merő kíváncsiságból tudakozódni kezdtek Tomics lakói: „nagyságos bábolnai Gaál István” és „Biró János nyomdász” kiléte fölől. Furcsa dolgok tündek ki. A nagyságos és tekintetes urak Tomics alkalmazottai. A nagyságos lakó egy kis szedőgyerek és az édesapjánál lakik, a tekintetes lakó üzletvezető a minta-háztulajdonosnál. Közülük egyik sem lakik a szobán forgó házban. És a furcsa jövedelembevallásnak mi a rugója? Tomics Miklós egy régi álmát akarja ilyenformán megvalósítani: vililista szeretne lenni!

— Egy milliomos házassága. Duszgazdag amerikai milliomos érkezett meg az őszön Párisba. Elvezni akarta a bőven kínálkozó örököket és utja mindjárt első este a Café Americainba vitte. Ez egyike Páris legdrágább éjjeli kávéházainak. Leült egy asztalhoz, ahová vendégül egy leányt is meghívott. Kicsit hervadt volt már a leány, ugy harmincz év körül és a helyiség veterán hölgyeihez tartozott... Később Margot kisasszony lakásán az amerikai milliomos az asztalon egy fiúcska arczképét pillantotta meg. Megkérdezte a leánytól:

— Ki ez a fiúcska, kisasszony?

— A fiam.

— Igen. És ki az édesapja?

— Azt nem ismerem...

— Ki nevelte?

— Magam. Hiszen kivüle senkim sincs.

— Miből telt?

A leány nem válaszolt.

— És mivé akarja nevelni a fiát? — kíváncsiskodott tovább az amerikai.

— A lyceumban bennlakó növendék most. Különben orvos szeretne lenni.

Elhallgattak mind a ketten. A vendég nézte a fiúcska képét az asztalon.

Nézte egy darabig, aztán hirtelen megszólalt:

— Kisasszony akar-e fiának apát és becsületes nevet adni?

— ... Egy bukott leányt ugyan ki vesz el feleségül?

Azóta három hónap telt el. Margot kisasszony nem kereste fel ezalatt a Café Americaint. És három nap óta törvényes felesége az amerikai milliomosnak. Tegnapelőtt volt az esküvő a párisi anglikán templomban. Az esküvő után rögtön elutazott az újvilág felé az apa, anya és a fiú. Amikor már eltávoztak a vendégek a Café Americainból és a fényes villanvlámpák közül csak egy-kettő világit a szerények egyébről se beszélnek, mint a Margot szerencséséről...

— A muff jubileuma. A jubileumok kétségbejött egyhangúságában végre egy eredeti jubileum. Manapság, amikor már minden fizetésnélküli segédjegyző-helyettes jubilál és megünnepli hivatalbalépésének első, második és következő évfordulóit, szinte jól esik ez a c s e n d e s jubileum. A muff, amit másodéves bölcsészethallgatók konokul karmantyúnak neveznek, születésének négyszázéves jubileumát ünnepli e télen. Egy jubiláns, aki nem kapja meg a Takoya-rend közep-keresztjét, akinek nem nyujtanak át diszkötésű albumot és akinek tiszteletére nem rendeznek tartarmártásos lakomát. Pedig többet is megérdemelne. Négyszáz év alatt mennyi rozsasujju kezecskét védett meg hűségesen a hidegtől és milyen graciózusan védte meg! Mert hiszen a jól-bélelt keztyű is valami és ennek híján is megmarad a zseb ultima rationnak, de hogy a nő megtartsa poétikus alakját és mégis jó meleg helyen legyen a kéz, erre csak a muff volt hivatva. Négyszáz év előtt selyemből, bársonyból csináltak s csak a belése volt prémiből, négy század alatt teljesen megfordult a világ sora, ma kívül fedi prém s muffot a legfeljebb a belése selyem.

— Előadások laterna magikával. Érdekes és hasznos ujtást léptetett életbe a Magyar körkép-társaság. Különböző tárgyú, laterna magikával élenkített előadások sorát kezdte meg, előkelő közönség jelenlétében. Ott voltak többek között: Zsilinszky államtitkár a feleségével, Wlassics miniszter, Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő családjával, dr. Molnár Viktor miniszteri tanácsos, Högves Endre, Hegedűs István és Hampel József egyetemi tanárok, Pulszky Garibaldi miniszteri osztálytanácsos, Eisenhut Ferencz, Telepi Károly és Innocent Ferencz festőművészek, több hírlapíró és mások. Az előadó Klupáthy Jenő egyetemi tanár volt, aki Magyarországon elsőnek mutatta be a Röntgen-sugarakat is. Klupáthy előadásának tárgya egy régi, rendkívül érdekes kérdésnek a megoldása, vagy legalább is a megoldás lehető megközelítése volt: mképen lehet egyes tárgyakat a maguk természetes színeiben lefényképezni? Klupáthy ez alkalommal háromféle találmányt mutatott be. Veres Ferencz kolozsvári tanár kísérleteit, melyek azonban a kísérletek stádiumán túl nem jutottak, (kellő támogatás hiánya folytán), ámbar így is fölöttebb érdekes, hogy ezen a téren is az első kézzelfogható eredményt magyar ember tudománya, szorgalma és leleményessége érte el: továbbá Yves és Jolly rendszereit, melyek a hallgatóságot rendkívül érdekelték. Mind e találmányok ugyszólván csak az első lépéseknek tekintendők a színes fényképezés terén, de már ezek is eléggé mutatják, hogy a kutató tudósok jó úton haladnak és kitartással kétségkívül elérték a fognak érni. A hallgatóság az-az tetszéssel fogadta Klupáthy tanár előadását. Az optikai előadásoknak egész sorozata indult meg ezzel a körkép-társaság első emeleti nagytermében. Így felvette programjába azt, hogy bemutassa a világ összes kitűnő műszobrát: egy csoportozat, valószínűleg a husvétü időkben, be fogja mutatni egész Palesztinát, a szentföldet; aztán következni fog a British Muzeum múkínésének a bemutatása; a fürdővádlan bemutatják az összes nevezetesebb magyar és európai fürdőhelyeket; majd következik egy utazás a világ körül, stb. stb. A társaság olyan módon fogja rendezni előadásait, hogy azok rendszeres megnézése a nagy közönségnek kétségkívül műveltsége fokozására fog szolgálni.

— Az újságíró-sorsjártók. A „Budapesti Újságírók Egyesülete” sorsjegyének tegnap volt a második húzása. A főnyereményt Ehabong Maxi, szegedi kefekötőlegény nyerte meg. (Milyen sokat fog íratni a szerencsés kefekötő!) Egy másik, szintén nagyobb nyeremény egy országgyűlési képviselőnek jutott.

(†) Vagyongyűjtő a vendéglősnek. Nem elég manapság már a jó bor és a czigány a vendéglő felendítésére. A vendég keresi és szereti a szótallant. Legjobb vendégfogadónak bizonyultak a zenélő autokraták, amelyek különböző fajtáinak meg van az a jó tulajdonságuk, hogy egy pénzdarab bedobására elkezdnek maguktól czigányosan játszani, bármilyen magyar vagy más nótát, amit csak kíván az ember. Ezek az autokraták olyan praktikusak, hogy ma már alig van vendéglő, ahol ne volna egy ilyen vendégmarasztaló muzsikáló automata. Kettős czélnak felelnek meg. Először szórakoztatják a vendéget, másodsor meg a vendéglősnek sok hasznot hoznak. Mert mindenki szívesen lelob az automatába 1—1 krajczárt, hogy hallgassa kedves nótáját, úgy, hogy nemcsak hogy a vételár rövid idő alatt megtérül, hanem azonnaltól sok pénz gyűl egybe. A főelárasítójuk Sternberg Ármán és Testvere császári és királyi udvari szállítók hangszergyárosok statisztikai kimutatása szerint az 1898. évben nem kevesebb, mint ezerháromezár automatát hozott forgalomba. Különösen kedvelt az „Euphonia” zenélő automata.

— Krieger-féle Reperator csusz és közzvény ellen. Üvege 1 frt, kis üvege 50 kr. A Bókoskórházban 136 eset közül 129-ben teljes gyógyulást idézett elő. Főraktár Korona-gyógyszertár, Bpest, Kálvin-ter.

## Naplrend.

Naplrend: Csütörtök, január 19. — Római katolikus: Kanut király. — Protestáns: Babilasz. — Görög-orsz: (január 7.) Iván. — Zsidó: Schebat 8. — Nap két: reggel 7 óra 26 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 24 perczkor. — Hold két: dél előtt 10 óra 41 perczkor, nyugszik: éjjel 1 óra 2 perczkor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órától.

A belügyminiszter fogad délután 4—5 óra.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

A Nemzeti Szalon kiállítás (Ferencziek tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépő díj 20 krajczár.

Nemzeti muzeum természettörténeti múzeuma, nyitva délelőtt 9—1 óra. A muzeum többi tárai, köztük a néprajzi muzeum 50 krajczár belépő-díj mellett megtekinthetők.

Kereskedelmi muzeum a városlegény iparcsarnokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

A „Hódolós díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe, Városlegény, Andrassy-ut végén, Miskó reggel 9-től este 1 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

## Történet a kuriai biráskodásról.

Az az ellenzéki követelés, amely a választási panaszok dolgában a kuriai biráskodás kimondását sürgeti, aktuálisra teszi a következő kis történetet, amelyet Mikszáth Kálmán most négy esztendeje írt, amikor a kuriai biráskodás kérdése először tapétára került.

Most reprodukáljuk a kis elbeszélést. Még ma is nagyon tanulságos. Ime:

## A rehabilitált város.

Írta: Mikszáth Kálmán.

Korpona városa kettőről volt híres eddig: a boráról, melyet font számára árulnak télen, ha befagy és egyik követjéről (még a pozsonyi diéták idejében), aki a „Halljuk, halljuk”-ra olyasvalamit felelt magyarul, ami a női olvasókra nézve latinul van.

Fedig hát történt ott egyéb is; mikor Bercsenyi Miklós uram a bányavárosok felé közeledék, a korponai bíró, Krametz Mihály uram ő kegyelme, ahelyett, hogy ellenszegült volna a vitéz generálisnak, eleibe méne a városi magisztrátus élén s két fehér ruhába öltözött deli szűz hiborvánkóson vitte a város kulcsait.

Régi praxis volt ez Korponán. A városi árvalánygyerekekből a tanács neveltette a csinos ábrázatuakat politikai czélokra.

Mert a város alá sűrűn kalandozó basák és bégek becsületes, jámbor férfiak valának, akik rendszerint azt mondták ilyenkor:

— Vigyétek a kulcsaitokat a pokolba! Hanem a leányokat, majd csak én viszem el a mennyországomba.

Mert abban van a differenzia az igaz hívők és a gyaurok közt, hogy a gyauroknak valamenynyinek egyetlen mennyországot ígér az isten, a haláluk után, míg ellenben Allah külön mennyországot engedélyez. A paradicsombeli, a tubafával, az már csak pótlék.

Hanem a generális Bercsenyi nem úgy tett, mint a basák és bégek. Átvette a kulcsokat a vankosról, meghallgatta Krametz Mihály uram diktációját, aztán elmondta neki, hogy mit kíván: husz társzeker kenyeret, öt szeker szalonnát, száz darab szarvasmarhát és négyszáz birkát; majd a bokrétát vette át a szűzektől, de már ezektől azt kérdezte, hogy ők mit kívánnak?

A szöke (mert szöke volt az egyik) lesülte a kék szemét szemérmesen; a barna, a szebbik, fölemelte a fejét daczosan.

— Rendelje el nagyságod, hogy Korpona városa rendez orvosot tartson.

— Talán beteg valaki? — kérde a generális.

A leány elpirult, de nem szólt semmit.

— Talán a szeretőd beteg?

A leány biccentett a fejével:

— Hagymázban fekszik.

— Ezer ördög — hökkent meg Bercsenyi

Miklós — csak tán nem uralkodik a hagymáz?

— Az most nekünk a legkegyetlenebb urunk — felelte a leány — s egyetlen orvos sincs a városban.

— Álljanak hátrább kegyelmetek! — parancsolá a vezér, aztán a barna leány felé fordult: Hát te neked, fiam, mi a kívánságod?

— Én pallosjogot kérek a városnak.

— Pallost? Mí végre? Kit gyűlölsz te olyan nagyon?

— Azt, akit oly nagyon szeretek, aki megcsalt, aki elment a labanczokhoz, mert a kapitány felesége után bolondul, aki elárulta a várost s a kinek a vérét szeretném folyini látni.

Bercsenyi kérdőleg tekintett a magisztrátusra, — Miféleképpen fecsegnék ezek a gyerekek?

Krametz Mihály egész a derekáiig hajította meg ravasz nagy fejét.

— Nem lenne pedig rossz, méltóságos főgenerális uram. A halál megengedésétől miatta.

— Hogy érti kegyelmed?

— Hogy a nemes város kezében legyen a hatalom, kiadni azokat a halálnak a pallos által,

akikre az nem vágyik s tőle visszatartani azokat a felcsér által, akiket a halál le akar kaszabolni.

Bercsenyi mosolygott. Ő már alkalmasint pedzette, hogy a pallos és a felcsér voltaképen egyugyanazon szakmában dolgoznak. Mosolygott, de mégis teljesítette a szűzek kívánságát.

Staféta ment a fejedelemhez a pallos-jog iránt s a tábori orvosok közül egyet ott hagyott Korponának, maga a városban meg se szállva a hagymáz miatt — ami szerfelett inyére volt a magisztrátusnak. De hiszen, nagyestű ember Krametz Mihály uram!

Egy-két hónap mulva megjött az okmány Sárospatakról: a jus gladii. Nagyrá volt vele Korpona! Hogy fog ő most fittyet hányni Körmezőnek, Selmezőnek!

Alig várták, hogy előadja magát valami eset. Krametz Mihály uram türelmetlenségében már szinte maga izgatta az embereket:

— Hát már semmi sem lesz? Hát már nem ölnek itt meg senkit? Aludtej folyik az ereitekben? Való is nektek pallos, ti szamarak! Ártányok nyakára keleti gyöngy!

Addig-addig zsörtölődék, türelmetlenkedék ő kelme, míg egy napon megjött II. Rákóczy Ferencznek egy parancsa, hogy miután a korponai bíró, Krametz Mihály, a fejedelem hadait bolondá tette a hagymáz nevű ragályos betegség áhírelével, hogy azok onnan gyorsan elvonuljanak, árulónak tekintendő, bírói székéről legott elmozdítandó lézen és miután Korpona városnak jus gladii adományoztatott, cito citissime a törvényszék elé állíttassék Krametz Mihály, hogy méltó bünhődése legyen mindenek okulására.

No bezzeg, most már ki lehet próbálni a jus gladii. Az átkozott doktor, akit Bercsenyi ott hagyott, feljelentette a fejedelemnek az ártatlan szűzek szájába adott csalást, mely pedig már annyiszor vágta ki a nemes várost.

Hát mit tehesenek? Összetült a tanács, itélni a bűnösök felett. Csupa jámbor mesteremberek: Meskó Ferencz a timár, Komár József a gyertyamártó, Czibulya József lakatos, Zwikkel György, Walter Konrád és az ujonan választott bíró: Palojtay Kristóf.

Árulónak halál a díja. Világos a törvény, kimondták a halált a rab Krametz Mihályra. Könnyű dolog eddig, de most jön már a borzalmas része: a vér. Ehhez pedig nem voltak szokva, nem filiszternek való dolog az; Meskó uram mester volt az állati bőrök kikészítésében, Komár uram a faggyuval tudott bánni, de vérben csak az új bíró Palojtay Kristóf dolgozott volt, mészároslegény korában.

A halálítélet végrehajtása elől meghökölt valamennyi.

— Hiszen pallosunk sincsen! — ellenvetették némelyek.

— De ha pallosunk volna is, hol vegyünk hozzá hóbert?

— Hát mi az ördögöt csináljunk? Ki vállalja magára az intézkedést?

— De bizony, senki se bolond, hogy a felesége meg a gyerekei meg se csókolhassák soha jóízűen.

Végre is hosszú tanakodás után az lón a megállapodás, hogy a vádlottat a tanács elé vezették. A bíró felolvasta előtte a halálos ítéletet és a markába nyomta:

— Itt a szentenczia, Krametz Mihály uram. Ezzel menjen kegyelmed vagy Kassára, vagy Pozsonyba, a holott előmutatván a hóhérnak, ennek következtében törvényesen feje vétetik. Megértette kegyelmed?

Element-e Krametz Mihály magát lenyakoztatni valamerre, a krónika nem kutatja, csak annyit mond szűkszavauap, hogy a fejedelem értesülvén a neveltséges esetről, elvitte vala Korpona városától a jus gladii — mivelhogy azt maguk erőztették ki a kezükből, vele élni nem tudának.

Mindezt nagyon szégyenlette eddig Korpona városa, kétszáz hosszú esztendő óta, pedig talán egy szó sem igaz belőle, fúrfangos krónikások ráfogták; mindegy, ő maga mindent elkövetett, hogy

idők moha befödje, hogy senki se tudja, érkönyveiben nyoma ne legyen, csacsogó poéták rá ne bukkanjanak.

De én mégis megtaláltam. Csak hogy olyan szerencsés pillanatban, mikor már nem Korpona városát teszi neveltségessé. Az ösmesékben az elátkozott csónakos kiugorhatott a vízparton s az maradt benn a kalamitásban helyette, aki ráült a sajkájára.

Korpona kímászott a komikumból; akadt, aki beült a csónakjába, aki elvállalta tőle: a képviselőház.

Most készül számára a törvényjavaslat, hogy tagjai felett átadassék a jus gladii a kuriának. Életlen lévén a pallosa, de még a hóhérok hiányában is, kénytelen volt fejrétel helyett szabadon eresztetni annak idején Hoitsy Pált, gróf Széchenyi Pált és gróf Károlyi Gábort.

Okulván ezeken, épen úgy cselekszik vala, mint hajdan Korpona, kezébe fogja nyomni ezentul a vádlottaknak a ház-szabályokat:

— Menjete, gyerekek, ezzel a könyvecskével a kuriához, az majd kitekeri a nyakatokat!

Váltig mondom én azt, nincs olyan bolondság a világon, minek ne akadna utánczója. És végre is engesztelékeny a gondviselés. Kellott, hogy a szegény Korponát is rehabilitálja valaki.

## A német „báró”.

A fővárosi rendőrség nagy titokban egy rejtélyes idegen után kutat, aki ezt az érdeklődést a legnagyobb mértékben meg is érdemli. Valahonnan idegenből, állítólag Németországból került hozzánk, minden szélhámosok és csalók eldorádjába. Csak néhány napig vendégszerepelt a fővárosban, de ez a pár nap is elegendő volt neki arra, hogy egész sereg csalást kövessen el. A rászédett emberek több száz forint kárt szenvedtek.

Tudósítónk az esetről a következőket jelenti: Weiner Károly Andrassy-ut kilenczedik szám alatt levő férfitruházletébe ma délben beállított egy magas, elegánsan öltözött, czilinderes ur, aki német nyelven, poroszos kiejtéssel beszélt.

— Kaphatnak egy kész városi bundát?

A segédek szolgálatkészzen mutattak neki több bundát, melyeket az elegáns ur sorra fölpróbált. Végre talált egy testére illő prémes bundát, amelynek megkérdezte az árát.

— Százhusz forint, — volt a felelet.

— No, jól van, — mondta az idegen, aki nem is alkudott. Hát csak küldjék el a lakásomra, a Royal-szállóban, majd ott kifizetem.

Együttal elővette a tárczáját és egy névjegyet nyújtott át a kiszolgáló segédnek, amelyen ez a hangzatos név pompázott:

„Eduard Baron Holmer von Holmershausen.”

A prémes bundát egy inas vitte a Royal-szállodába és ott a kapusnál tudakozódott a báró ur után.

— A báró ur most nincs itthon, — mondta a kapus. — Miért keresi?

Az inas elmondta, hogy egy bundát hozott a báró ur számára, de főnöke meghagyta neki, hogy ott ne hagyja, ha csak a báró készpénzzel ki nem fizeti. A kapus erre azt felelte:

— Hát csak vigye szépen vissza azt a bundát. A báró ur valószínűleg egy közönséges csaló. Már lesi is a kapu alatt egy detektív és mihelyt hazajön, elcsipik.

Az inas visszaritte a bundát. Jól tette, mert a báró urra hiába várt volna. Ugy látszik, megneszlette, hogy a rendőrség keresi és mindez ideig nem tért vissza a szállodába.

A Royalba ez előtt tíz nappal érkezett minden podgyász nélkül. Itt gyanúval fogadták az elegáns vendéget és udvariansan felkérték, hogy a lakást és egyéb költségeket előre fizesse ki.

A „báró ur” ki is fizette egy napi számláját, többet azonban nem tudott fizetni. A szálloda személyzetét azzal biztatta, hogy Münchenből minden perczen megérkezhetik podgyásza és pénze, és akkor kifizeti tartozását.

A szállodába azonban sem a podgyász, sem a pénz nem érkezett. Ehelyett látták a szálloda-

beliek, hogy a „báró ur” részére különféle czégekől értékes ékszerek, ruhaneműk és más, könnyen értékesíthető dolgok érkeztek, miket az elegáns idegen mind hitelbe vásárolt.

A „báró ur” az éjjel mulatott. Előbb a Metropól-kávéházban csinált egy csinos kis számlát és itt is csak névjegyet akarta ott hagyni. A pinczérnek azonban nem imponált a hangzatos név és a bárói czim, és erélyesen követelte a számla kifizetését. A „báró ur” így kénytelen volt gyűrűjét és óráját zálogban hagyni. Innen a társaságban levő orfeumbölggyel a nagymező-utcai Ungár-kávéházba ment, ahol reggelig pezsgöztek. A számla már vagy százötven forintot tett ki s a fizetőpinczér elég balga volt a báró urnak hitelezni. Mikor azonban a délelőtti folyamán a Royalba ment a pénzért, a „báró ur”-nak már csak hült helyét találta. A kétségbeesett ember rögtön följelentést tett a szélhámos ellen a rendőrségnél, amely elrendelte a nyomozást. Ki tudja azonban, hogy a szépnevű „báró” azóta már hol jár? Eddig legalább még nem akadtak a nyomára.

## Ostromállapot Uj-Szent-Annán.

Az aradmegyei Uj-Szent-Anna községben, hol a csendörök golyója tegnap négy embert halálra sebesített, ma már csöndes minden. A községben levő két század katonaság megfélemlítette az embereket. Tizenöt katonából álló őrzőerő ezirkál éjjelente az utcákon és nappal tiltva van az utcákon a legkisebb csoportosulás is. Háromnál több ember nem járhat együtt az utcán, különben a nappal czirkáló kisebb őrzőerők megszüntítik. Két hónapig maradnak Uj-Szent-Annán a katonák és ez idő alatt ellátásukról a község tartozik gondoskodni.

Még a katonák különvonatával ment ki tegnap Uj-Szent-Annára Dálnoki Nagy Lajos helyettes-alispán és Schill József aljegyző Krátky Jenő őrnaggyal, Rómay Béla csendőrszázadossal és a község előjáróival közösen állapították meg rögtön a legsürgősebb teendőket.

Az esti vonattal aztán visszautaztak Világosra Páris Gábor főszolgabíró és Halászi Béla vizsgálóbíró, Domokos Lajos királyi alügyész pedig Aradra utazott vissza.

Ma reggel mindhárman ismét visszatértek a vizsgálat folytatására.

A vizsgálóbíró ma kihallgatta a haldokló Tejberné, akit tegnap a csendörök megsebesítettek. Tejberné főczinkosként az asszonyok közül Szeller Antalné jelölte meg, akit a haldokló szavára azonnal le is tartóztattak. Tanuk bizonyítják, hogy Schöller bírójelölt neje szintén izgatta a tömeget.

Ma éjjel legalább is huszonöt letartóztatás várható.

A hadbíró megérkezett az est folyamán. Reggel kezdi meg a vizsgálatot. A négy halottat holnap boncolják és temetik.

Blaskovics és Wittmann országgyűlési képviselők ma délelőtt Uj-Szent-Annára érkeztek a zendülés hírére és Páris főszolgabírót rá akarták venni, hogy a lapokban nyilatkozzon tegyen közzé arról, hogy nem a „Bauernverein” okozta a zendülést. A főszolgabíró azzal az indokollással tagadta meg kívánságukat, hogy ezt a körülményt a vizsgálat van hivatva kideríteni.

Az eddig letartóztatott hat főkolompot holnap hallgatják ki. A vizsgálat lassan folyik, mivel tanuk nem igen akarnak jelentkezni.

Blaskovics Ferencz még a délelőtti folyamán Temesvárra utazott. Ott felkereste a „Temesvarer Zeitung” szerkesztőségét és ott előadta, hogy a zendülésekért és az ebből folyó végzetes eseményekért nem terheli a felelősség a délvidéki német parasztságok egyletét. Az egylet Uj-Szent-annai főkjának az elnöke, Totterer, nem is vett részt a zendülésben, sőt csöndesíteni igyekezett a felbőszített tömeget. Oszter György, az elfogott főczinkos, nem is tagja az egyletnek. A „Bauernverein” csakis gazdasági ügyekkel foglalkozik. Szociálista híre azért terjedt az egyletnek, mert az agrár-

szociálisták csoportja véletlenül épen abban a korcsmában szokott összegyűlni, melyben a „Bauernverein” szokott gyűlésezni.

Végül kijelentette Blaskovics, hogy nem akar ebben az ügyben interpellálni, hanem egyszerűen felelőzést adtak volt be az egylet feloszlatása ellen.

Uj-Szent-Annán a főszolgabíró előtt (aki helyett most maga volt kénytelen nyilatkozni), ugy nyilatkozott ma Blaskovics, hogy interpellálni fog a zendülés ügyében. Hasonló nyilatkozatot tett Wittmann Ferencz, Uj-Szent-Anna országgyűlési képviselője is.

## SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

\* Királyi házasság. „A királyi házasság” főpróbáját holnap, első előadását pedig pénteken, 20-án, okvetlenül megtartják. Az a hír, hogy Somló Sándor e pályanyertes művének előadása ismét elmarad, onnan ered, hogy a darab egyik főszereplője, Hegyesi Mari, beteg lett, de állapota ma délután annyira megjavult, hogy az előadás előhíhetőleg többé akadály gördülni nem fog.

\* Operaház. A magyar királyi Operaházban a vasárnap előadást („Bohémek”), mely eredetileg bérletfolyamosnak volt hirdetve, bérleszünetben (2. szám) fogják megtartani. Ezzel azt akarják, hogy a „Roland mester”-nek e hétről elmaradt harmadik előadását a jövő kedden, a bérletközönségre való tekintetből, páratlan számú bérletfolyamban tartassák meg.

\* Premióre a Népszínházban. A Népszínház legközelebbi újdonsága Barna Izsó operetteje „Midasz király” lesz, melynek szövegét Ujváry Béla írta. A darab pénteken kerül bemutatóra a következő szereposztással: Delphin—Hegyi Aranka; Leia—Z. Bárdi Gabi; Penthasseia—Csatai Zsófi; Oreiteia—Vidorné; Midasz—Németh József; Phryxos—Tollagi; Bán—Ujvári; Silenos—Horváth Vincze; Kappanosz—Solymosi; Zeusz—Lubinszky; Lichasz—Raskó. A darab jelmezes főpróbája csütörtökön délelőtt tíz órakor lesz.

\* Magyar Színház. A Magyar Színház igazgatója Ráskai Emiliát, aki tegnap „A Gyurkoviczlányok” bemutató-előadásán Katinka szerepét játszotta, a mai napon három évre szerződtette. — Az „Egyiptom gyöngyéből,” Forrai Miklós és Heltai Jenő eredeti operettejéből, a mai napon tartották meg az első olvasópróbát.

\* Filharmoniai hangverseny. A szerdai, január huszonötödiki, hatodik filharmoniai hangversenyen két érdekes újdonságot mutatnak be. Az egyik Mihálovich Ödön legújabb műve, a genfi gyászír benyomása alatt írt „Gyászhangok”, a másik Chabrier „Espana” című rapszódiaja. A hangversenyen, amelyet Erkel Sándor vezényel, közreműködik még Schrödter Frigyes bécsi operaénekes.

\* Az iparművészeti társulat díjai. Az iparművészeti társulat a tegnap délután tartott ülésén kiosztotta a három száz-száz forintos jutalomdíjat. Az egyik díjat Horti Pál kapta az iparművészet fejlesztése körül kifejtett sikeres tevékenységéért a másik díjat a Polgár és Steinbach czég, kifogástalan, korrekt munkáért, a harmadik díjat Forreider József műlakatos, munkájának kitűnő technikai kiviteléért. Ugyancsak a tegnapi ülésén vásárolta meg a társulat a tagok küzt rendezett sorsjáték tárgyait. Erre a czélra a karácsonyi kiállításról több kisebb-nagyobb műtárgyat vettek, összesen ezer forint értékben. A legtöbb nyerménytárgy hasznos butordarab.

## A vitás díj.

(Léve a szerkesztőhöz)

Amint ma lapodban a Rippl-Thék-Roth konfliktusra vonatkozó sorokat olvastam, nem bírtam az elől a gondolat elől elzárkózni, hogy ebben az aranyérem-kérdésben a te tisztelt munkatársad talán ép olyan tévedésben leledzik, mint sok mások, akik hozzászóltak. Engedd meg tehát, hogy megpróbáljam kibogozni az igazságot, úgy, ahogy én gondolom s velem együtt igen sokan gondolják.

Ami az érem odaitelését illeti, a sok pályázó közül előbb ki kellett selejtezni a rosszakat s ke-

vésbé jókat s az aztán megmaradt legjobbak közül odaitélni a legjobbak.

Ez persze nagyon kényes kérdés volt, amint hogy örökösen nehéz kérdés marad megítélni azt, hogy vajjon ez a tájékpipa szebb-e, mint az a ló, avagy ez a festett ablak szebb-e, mint az a buffet.

Ezt a leküzdhetetlen nehézséget egyszerűen elkerülve, a jurynak tehát egyéb szempontokból kellett ítéletet megalkotnia. Ilyenek voltak első sorban a műipari ág új volta, az abszolút művészi érték s harmadsorban az, hogy a kiállított mű előállításában és tervezésében mennyi része volt a pályázónak.

E három szempontot véve irányadóul, kettő föltétlenül Roth Miksa javára billentette a mérleg, mert az ő kiállított Tiffany-ablakai egészen újak nálunk és a kartontól kezdve az üveg összeforrasztásáig minden kizárólag Roth Miksának, az üvegesnek a műve. Azt pedig, hogy abszolút művészi becsü műipari munkák, azt elismerte a kiállítás minden látogatója, aki e ragyogó kompozíciókban gyönyörködhetett.

A jury elhatározása tehát nem volt nehéz, sőt meg vagyok győződve róla, hogy maga Thék Endre ur is őszinte meggyőződéssel szavazott Roth Miksa kitüntetésé mellett, annyival inkább, mert ő tudta legjobban, mennyi az ő érdeme a kiállított butorokban és mennyi a Rippl-Rónai uré. Ezt legjobban bebizonyította a „Magyar Ipar”-ban közzétett képecskével, amelyek Rippl-Rónai ur skizzeit, s a kész butorokat ábrázolják. Ha ezeket bárki megnézi, azt hiszem, el fogja ismerni, hogy Thék Endrének legalább is annyi jussa van a butorok szellemi előállításában, mint Rippl-Rónai urnak.

Öröndetes dolog, hogy a tisztelt művész ur mai nyilatkozatából kitűnik, hogy Roth Miksát az „üreges” jelzővel nem akarta hántani. Egyszerű pleonasmus volt az egész, mert azzal mindenki tisztában volt, hogy az, aki festett ablakkal konkurrál az iparművészeti kiállításon, valószínűleg sem nem hentes, sem nem pék. Az pedig hogy Rippl-Rónai ur a mesteremberek iránti lenézést akarta volna manifesztálni e fölösleges jelzővel, annyival kevésbé valószínű, mert ő, ki alaposan ismeri a művészettörténetet, bizonyára igen jól tudja, hogy a renaissance nagy mérései magukat mindig mesterembereknek tartották, ezt sohasem szégyelték, sőt a csizmadiak és kalaposok módjára czéhbe álltak össze és kiképeztetésük az inasi és segédi grádusokon át ép úgy vitte őket a mesteri címhez, mint bármely más iparost.

Reméljük, hogy a jövő évi kiállításon Rippl-Rónai urat genialis terveivel újra viszontláthatjuk s akkor valóban mindnyájan örülni fogunk, ha ő hódítja el az aranyérmeket, amelyek az idén, egyhangu vélemény szerint, leghivatottabb elnyerője Roth Miksa üveges volt.

Közzöld e néhány sort lapodban, ha ugyan érdemesnek tartod, s fogadd barátai üdvözlőtem kifejezését.

Igaz híved:

Stemere Attila.

## FŐVÁROS.

(Miért terjed a tuberkulózis?) A közegészségügyi bizottság holnap délután a tuberkulózis terjedésének okairal foglalkozik. Dr. Schermann Adolf tiszti főorvos régóta tanulmányozza a veszedelem pusztításait s tapasztalatait most egy vastkos könyvben a bizottság elé terjeszti. Kellemetlen meglepetés lesz ez a tejkereskedőkre, mert a jelentések szerint a tuberkulózis egyik főközvetítője a tej. A tehenet fertőzött, rossz istállóban tartják, teljesen előkészítik a tuberkulózis fölvételére, amire a tehen kiválóan inklinal, és a bokorugró-szoknyás tejeslány nem is sejtji, hány ezer bacillust ad el egy-két liter tejben — jó pénzért. A másik oka a tuberkulózis terjedésének, a főorvos szerint az, hogy a tüdővész betegek szobáit és a tüdővészben elhaltak lakását nem szokták kellően fertőtleníteni. Ezeket kívül még egész sereg adatot sorol fel a jelentés a tuberkulózis terjedéséről s a tisztí fo-

orvos egyúttal a baj meggátolására terjedelmes javaslatot is terjeszt a bizottság elé megfontolás végett.

(Kisajátítás a korona javára.) Az Attila-köruton a királyi vár környékének rendezésére a korona javára több telket kisajátítanak. A kisajátítással a közmunka-tanács van megbízva.

(A szegény díjlokok.) A tanács az országos díjlok egyesület mérlegére különféle kifogásokat tett, amelyek között az volt a legsúlyosabb, hogy a díjlok egyesület tisztviselői óriási fizetéseket huznak. Ez nem szép dolog, mondotta a tanács, sem a tisztviselőktől, sem a díjlokoktól és az egyesület ügyeinek kezelését rosszalta. Az egyesület megharagudott az atyai intelemért, és most főlebb, mert azt a megjegyzést még se tűrhetik el a díjlokok, hogy ők szegények.

## Tűzkárbiztosítás, járdabér és egyéb történetek.

(A mai közgyűlésről.)

A főváros mai közgyűlése három óra alatt negyvennégy határozatot hozott. A városi tűzkárbiztosító-intézet ügyét, amelynél milliók forognak majd koczán, a járda-árendát, amely különféle czimeken már is eléggé megsarcolt nyolcz-kilencszáz korecsmárost, vendéglőst, a javadalmi díjszabást mind mind elintézték a többi negyvennégy tárggyal egy füst alatt. Gyorsan és gondatlanul. Ez a fő, hogy ne tűnjék fel a tájékozatlanság, amelyben a bizottsági tagok legnagyobb része a privat és a partikuláris érdekek keretén kívül eső kérdésekben leledzik.

(A Magyar Színház tűzbiztonsága.)

Az elnöki jelentések után

Halmos János polgármester szólott a Magyar Színház tűzbiztonságáról, Hajós Zsigmond multkori interpellációjára felelvé. A napokban az állandó színházvizsgáló-bizottság alaposan megvizsgálta az épületet és az első emeletről levezető lépcsőt, a két fojtosót, a közepén összekapcsoló szellőgót, végül a folyosóról a szinpadra nyíló ajtó környékét kifogásolta. A lépcsőt hamarosan megjavítják, a szellőgót valamivel kijebb teszik és a szinpadi vasajtók mellett két új kijáratot csinálnak, amire azonban még a műszaki véleményt meg kell hallgatni.

Hajós Zsigmond a polgármester választát tudomásul vette és tudomásul vette a közgyűlés is.

(A városi tűzkárbiztosító-intézet.)

A napirend első fontosabb tárgya a városi tűzkárbiztosító-intézet kérdése és ezzel kapcsolatban a tűzoltósági járulékok rendezése volt.

Dr. Vaszilievits János tanácsnok ismertette az ügyet, amely hosszú idő óta napirenden van, s hol a tanács, hol a pénzügyi bizottság, hol az e végből kiküldött külön-albizottság tárgyalta.

A hatósági biztosító-intézet fölöslege (majd ha lesz) a tűzoltási kiadások csökkentésére szolgál. A biztosítási díj az épület bruttó-jövedelmének ezredrésze. A különböző társaságoknál már meglévő biztosításokat, a hatósági biztosító intézetnél való egyezés alkalmával tekintetbe veszik. A biztosító-társulatok évi bruttó-bevételeikből ötszázalékot a tűzoltás költségeinek csökkentésére a főváros pénztárába fizetnek. Ez volna a megállapodások lényege, amelyet az előadó részletesen kifejtett.

Steiger Gyula szólalt föl elsőnek. Azzal kezdte, hogy a hatósági biztosító-intézetnek a tervéért nem valami nagyon lelkesedik, mert fél minden új hivatal kreálásától. Már pedig itt új hivatal van keletkezőfélben. A javaslatot azonban mégis elfogadja, csak azt köti ki a maga részéről, hogy az intézet ne a kölcsönösség elvén alapuljon, és biztosítási díjai alacsonyabbak legyenek a legkedvezőbb feltételekkel kecsegtető társulatok legkisebb díjainál is.

Csepreghy János a miatt szólalt föl, hogy ha a főváros üzletet csinál, jobb volna, ha a mostani állapotokat tartaná fenn.

A közgyűlés elfogadta a javaslatot Steiger Gyula módosításával együtt s utasította a taná-

csot, hogy a biztosító-intézethez szükséges szabályokat minél előbb szerkeszse meg.

(A járdafoglalás díja.)

A korecsmák és a kávéházak előtt a nyári hónapokra rögtönzött kertecskék árendája ez. A kerületek szerint négyszög méterenkint 50 krajczár és 6 forint között ingadozik és a kávéházaké jóval nagyobb, mint a vendéglőké.

Dezsényi József nem akar különbséget tenni a kávéház és a vendéglő között s a vendéglők díjait tenni a kávéházakra nézve is irányadókká. De ezek a díjak óriási mértékben megterhelik az üzletembereket s csak az Andrássy-uton az októgonig engedhetni meg a legmagasabb díjtétel kiszabását, ezt sem h a t, hanem n é g y forintban.

Némái Antal az egész tarifának huszonöt százalékkal való leszállíttatását indítványozza, olyan föltétellel, hogy a kerületi előjáró még az így mérsékelt díjat is csökkenthesse. Nem úgy van nálunk, mint Párisban, ahol a vendég félórát-tölt a kávéházban, itt délután öt órakor elfoglalnak egy asztalt egy-két pikkolóért és még este hét órakor is ott vannak.

Gundel János Dezsényi József javaslatát pártolta, a közgyűlés azonban 88 szavazattal 68 ellen a tanács javaslatát fogadta el változatlanul.

(A javadalmi díjszabás.)

A javadalmi díjszabást a belügyminiszter kifogásolta.

A közgyűlés ma utasította a tanácsot, hogy a belügyminiszter felhívása értelmében új szabályzatot csináljon, egyelőre azonban a javadalmi díjak szedési jogát három évre adja bérbe.

A többi kisebb-nagyobb jelentőségű tárgynál megjegyzés nélkül fogadták el a tanács javaslatait.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

— A József-téri postásikkasztó. Pénzeslevekkel és csekkkel 91.057 forintot sikkasztott el tavaly Tóth Kálmán, a József-téri postahivatal pénztárosa. A sikkasztás után Tóth Kálmán családjával megszökött, de az asszony oly kétségbeesetten viselkedett, hogy a brémai kikötőben épen, amikor hajóra szálltak, a rendőrséget az utasok figyelemztették a gyanus családra. Így került vissza csakhamar a sikkasztó és a pénz nagy része Budapestre. A törvényszék folytatólagosan elkövetett sikkasztásáért hat évi fegyházra és a kár megtérítésére ítélte. Az elítélt és a közvádó fölebbezésére a bünygy a táblára került, mely helyben hagyta az elsőbírósi ítéletet.

— Freystädter Flóra válópöre. Még tavaly márcziusban történt, hogy Freystädter Flóra asszony megbizta ügyvédjét, hogy a férje: báró Splényi Árpád ellen indítsa meg a válópört. Ez megtörtént s a törvényszék és a királyi tábla a házasságot fölbontotta. Ma az ügyvel a királyi kuria foglalkozott (Asztalos Aba kuriai bíró előadásában) és a házasságot véglegesen fölbontottanak nyilvánította.

— Fölmentett gyilkos. A Felvidéken jól ismert Kubacska-Uradnicsek-féle szerelmi drámát, mely mult évi júliusban Párnicza községben játszódott le — a rózsahegy királyi törvényszék több napi tárgyalás után befejezte akként, hogy Uradnicsek Jánost, aki szeretőjének férjét, Kubacska Jánost meggyilkolta — felmentette és szabadon bocsátotta. A végtárgyalás utolsó napja 14-én volt. A gyilkos ság részletei a következők: Uradnicsek János párniczai fiatal földesgazda régóta szerelmi viszonyt folytatott bizalmas barátja, Kubacska János feleségével, aki nagyon szép asszony volt s aki szép ségével annyira feltűnt, hogy leánykorában Wieser festőművész több genre-képben megörökítette. Ebből az időből keletkezett Uradnicsek és a szép asszony szerelmi viszonya, melyet mintegy három éven át folytattak, anélkül, hogy a megcsalt férj valamit észrevett volna. Tavaly, július vége felé a szép asszony kértette Kubacska meg hívta vacsorára Uradnicsekét. — Vacsora után egyik üveget a másik után ürítették ki. Már éjfél volt, mikor a vendég még egy pengőt dobott az asztalra azzal, hogy a házigazda — fáradna el még

egy liter pálinkáért. Kubacska részegen elballagott s amikor visszatért, látta, hogy házában teljes sötétség van. Ez szegyet ütött a fejébe s lassan lopódzott a házába. Amikor pedig a szobába topant s gyufát gyújtott, forgott vele a világ, mert ott találta felesége mellett az ágyban barátját, Uradnicseket. A férj és a csábító között ekkor dulakodás támadt s egymást agyba-főbe verték. Uradnicsek ezután elillant. Kubacska iszonyuan megverte a feleségét, aki elmenekült a szomszédba. Másnap reggel aztán Kubacska az udvarán összerőt tagokkal holtan találták meg. A törvényszék ítélete azzal van indokolva, hogy a vádlott ellen semmiféle elfogadható bizonyíték sincsen.

— **A bajor család.** A budapesti polgári törvényszék ma Dobiás bíró előadása alapján érdekes ügyben hozott határozatot. A főváros tiszti főügyésze ugyanis 1180 forintnyi összeg megfizetéseért pörölte a belügyminisztert, mint a kincstár képviselőjét. Az 1180 forintot a főváros egy bajor család ápolási költsége fejében követeli vissza a belügyminiszterrel, a külföldi vagy ismeretlen illetőségű szegények ápolási költségeiről szóló 1872-iki rendelet értelmében. Eszerint ugyanis az állam a költségeket megtéríti a törvényhatóságoknak. Mikor tavaly a szóban forgó Pökl névű bajor családot hazaszállították, a főváros a belügyminiszterium útján a bajor kormánytól kérte az ápolási költségek megtérítését. A bajor kormány a fizetést megtagadta, mert a két állam közt nincs olyan szerződés, amelynek alapján a költségek megtérítésére valamelyikük kötelezhető volna. A főváros erre az 1872. évi rendelet alapján a belügyminiszterhez fordult, de itt megtagadták a fizetést. Még pedig azzal a megokolással, hogy az 1872-iki rendelet csak azokra a szegényekre vonatkozik, akik betegek, vagy akiket valami országos jellegű — és nem fővárosi — intézetben ápolnak. A pör tehát megindult és a fővárosi körökben nagy érdeklődést keltett, mert több hasonló ügy hever elintézetlenül, amelyeket csak a bíróság elvi jelentőségű döntése után intéznek el. A budapesti polgári törvényszék ellen azonban a belügyminiszter illetékességi kifogást emelt, mert a pör a közigazgatási bíróság döntése alá tartozik. A törvényszék is ilyen értelemben határozott és illetéktelennek mondogta magát az ügyben.

— **A pópa kocsisa.** Valahol a délvidéken, Podporány torontálmegyei községben vakmerő rablógyilkosság történt múlt év márczius 14-én. A nevezett napon ugyanis Marinovich Vincze, az otáhajku falu pópája, herándult a temesvári vásárra, hogy egyetmást vásároljon. A paplakban csak a gazdasszonya, Bogonavlevics Milica, meg a kocsisa, Iszailov Ilés maradtak. A kocsis rége óta leste ezt az alkalmat. A mikor a pópa már jó messze járhatott, kicsalta a gazdasszonyt az istállóba, ott letépte s egy vastag lécczel addig ütötte a fejét, amíg szét nem repedt a koponyája. Aztán beosont a pópa szobájába, föltörte az íróasztalát, kiszedett belőle egy aranyórát, egy Mária Terézia-korabeli huszast és vagy 40 darab cigarettát. Az elvetemült kocsis nem is vette észre, hogy a fiókban becsomagolva 1600 forint készpénz van, mert ezt az összeget utóbb érintetlenül megtalálták. A bűnyben négy embert is elfogtak a rablógyilkosság gyanúja alatt. Három ellenében azonban az ügyészség megszüntette az eljárást, a negyedik pedig, Iszailov Ilés végre is töredelmes vallomást tett. A fehértemplemi törvényszék Iszailovot rablással párosult gyilkosság bűntette miatt életfogytig tartó fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet a temesvári királyi ítélőtábla, s ma dél előtt Szeiffert Ede kuriai bíró előadása mellett, a királyi kuria is helybenhagyta.

— **A pervesztes főváros.** A Magyar Leszámitelő- és Pénzváltó-bank még 1896. év április hónapjában beperelte Budapest fővárosát 50,000 forint és járulékai miatt. A főváros ugyanis a közraktárakat ennek a banknak adta bérbe, a szerződésben azonban a főváros kötelezettséget vállalt arra, hogy évi 50,000 forint szubvencziót ad a banknak, ha a közraktárak öt százaléknál kevesebbet jövedelmeznek s ha a bank részvényesei-

nek nyolcz százaléknál kisebb osztalékot ad. A főváros 1895-ig fizette is a szubvencziót, ekkor azonban a fizetést megtagadta, mert a bank nyolcz százalékos osztalékot fizetett és a közraktárak meghozták az öt százalékosat. A bank ezzel szemben azt vitatta, hogy a nyolcz, illetőleg öt százalékos csak úgy tudta elérni, hogy az 50,000 forint szubvencziót beállította a mérlegbe. Hosszas tárgyalások után a főváros megmaradt álláspontján s a bank a szubvenczióért a főváros ellen pert indított. A törvényszék a bank panaszát elutasította. Az indoklás azt mondotta, hogy a bank követelése nem jogos, mert a főváros csak addig köteles a szerződés értelmében a szubvencziót fizetni, amíg a szerződésben megállapított két feltétel be nem következett. Ez 1895-ben bekövetkezett s ezzel a főváros fizetési kötelezettsége megszűnt. Különben is a fölperes bank keresetében nem mutatta ki a közraktárak 1895. évi jövedelmét s a törvényszék meg sem ítélhette, hogy az öt százalékos jövedelem megvolt-e. A királyi tábla mai ülésében más álláspontra helyezkedett. Azt mondotta, hogy a bank jogosan követeli a pénzt, mert a nevezett százalékosat csak úgy tudhatta fizetni részvényeseinek, hogy beállította a mérlegbe a szubvencziót. Ezért elmarasztalta a fővárosat az 50,000 forint erejéig s azonkívül megítélte az összeg után járó ötszázalékos kamatot 1895-től kezdve, végül még 400 forint eljárási költséget is kirótt a fővárosra.

— **Az urasági inasok.** Németh Jenő egy budapesti földbirtokos-családnál volt a múlt évben urasági inas. A nyáron, mielőtt a család külföldre vult, belopódzott a lakásba, feltörte ura íróasztalát és az ott levő szekerénykulcsokat kivéve, a szekerényekből pár ezer forint értékű ezüstneműt lopott el. A holmit részint bátyjának, Németh Ferencnek adta, — aki meg gróf Karácsonyi Aladár szolgáltaiban dézsmálta ura drága szöveteit — részint pedig Heimann Sándornéhoz hordta. Mind a hárman ma állottak a budapesti büntető törvényszék előtt. Mivel gróf Karácsonyi visszavonta Németh Ferenc ellen a panaszt, a vádnak ez a része elesett és a törvényszék Németh Jenőt lopásért három évi fegyházra, Németh Ferencet orgazdaságért hét hónapi fegyházra, Heimann Sándornét pedig orgazdaságért kétheti fegyházra ítélte.

— **Egy vidám éjszaka.** Csinos társaság állott ma a budapesti büntető törvényszék előtt. Tizen-negy ur és hölgy, egytől-egyig kétes alakok. Azzal voltak vádolva, hogy Tarschitz József dohány-utczai volt kávéssal együtt ravasz módon megkároztatták Jäger Mihály főpinczért. Az eset a következő volt:

Jäger Mihály 1897-ben főpinczér volt Tarschitz Józsefnek a dohány-utca és nyár-utca sarkán levő kávéházában. Az üzletbelépéskor 200 forint óvadékot adott át Tarschitznak. Felmondási időül három napot kötöttek ki. Április 8-án Jäger felmondott Tarschitznak. Ez meg boszúból és hogy az óvadék visszafizetésétől megmeneküljön, Szabó Béla, Weinberger Henrik és Hefler Józseffel a szomszéd kávéházakból és a Baranyai-féle szomszédos tánciskolából vagy egy tucsat kétes, legtöbbször már rovott multu embert toborzott össze a kávéházba egy kis mulatságra. A hívogatók azzal biztatták a mulatókat, hogy csak költsenek minél többet és ne törődjenek a fizetéssel, mert Tarschitz meg akarja tréfálni a főpinczért. — Lett is erre nagy hejje-hujja a kávéházban. A sör meg a bor patakokban folyt és a vendégek egytől-egyig becsiptek. A cigány vigan húzta és mikor a mulatság tetőpontját érte el, Weinberger Henrik egy ötforintos bankót dugott a cigány hegedűjébe. Ezt az ötpengőt is azonban az armányos Tarschitz adta és mikor a nótának vége lett, a cigány a konyhában visszaadta Tarschitznak. Éjfélét a társaság fogyni kezdett. A főpinczér a fizetés nélkül való távozások láttára aggódni kezdett, de a kávé megnyugtatta. Mikor azonban az utolsó czimbora is elhagyta, még pedig fizetés nélkül a kávéházat, a kávék elszámolásra szölitotta föl a főpinczért. Ez szabadozott, hogy a kávék vendégei több mint száz forintot „blücczeltek”, de Tarschitz hajtha-

atlan maradt és száztiz forintot levont Jäger kaucziójából. Mikor ez másnap megtudta, hogy a kávék miképpen csapta őt be, feljelentést tett az ellen. Így kerültek Tarschitz József és társai ma csalásért a törvényszék elé. A tárgyalás igen mozgalmas volt és mikor a zugkávészban lefolyt dárídó részleteit elmondta a tizen-négy vádlott, Agorasztó elnök többször volt kénytelen csendre inteni a hallgatóságot. Kitünt, hogy Tarschitz biztatta a társaságot, hogy minél nagyobb számlát csináljanak és a csinos kompánia a főpinczér tévedésbe ejtése végett egyhangulag éltette Weinberger vádlottat, mint akinek a nevenapját ülik. A vidám társaság ellen Magyar alügyész a család vádját emelte. A törvényszék azonban csupán Tarschitzot ítélte el nyolcz hónapi fegyházra.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Szentpétery József gazdag ember hírében állt Szolnokon. A feleségével nem a legjobb lábon élt s amikor egy este rettenetesen összeszurkálva, holtan találták a szobájában, azt kezdték suttogni, hogy a felesége és ennek szeretője, Fábian Mihály ölte meg őt. A szolnoki törvényszék vád alá is helyezte mindketőjüket, de minthogy bizonyíték nem volt a gyilkosságra, a vádlottak pedig határozottan tagadtak, kénytelen volt őket felmenteni. A királyi ítélőtábla ma foglalkozott a rejtélyes bűnygyel és Desewffy Marcell előadása után helybenhagyta az elsőbíróság ítéletét.

## Elkeresztelés?

Tóthfalussy Béla, Budapest hetedik kerületének plébánosa, ma vádlotként állott a büntető járásbíró előtt. Azzal vádolják, hogy az 1879. évi XL. törvény 53. szakaszába ütköző elkeresztelési kihágást követett el. Az eset annál feltűnőbb, mert a nagy képzettségű, rokonszenves, kiváló papot mindenki konziliáns, türelmes, sőt liberális gondolkodású férfinak ismeri és tiszteli. De érdekes az ügy előzményeinél fogva is, mert egy fővárosszerte ismert család viszálykodását viszi a bíróság elé.

A tényállás ez:

Dr. Tatay Adolfnak, az ó-budai kerületi orvosnak a fia, Vilmos, nyolcz év előtt szülei ellenzése dacára egy szegény ó-budai leányt vett feleségül, s ezért az apja kitagadta. A házastársak mégis boldogan éltek. Két év előtt azonban a házastársak összeveszttek. Tatay Vilmos elhagyta a feleségét és válópört kezdett. Az asszony négy fiúgyermekével Gödöllőre költözött, ahol nagy szegénységben élt. A válásba semmi szín alatt sem akart beleegyezni, bár akkora végkielégítést ígértek neki, hogy gond nélkül megélhetett volna belőle élete fogytáig. A férj látván, hogy ezen az uton nem boldogul, fenyegetéssel akart az asszonytól egy nyilatkozatot kicsikarni. Emiatt aztán a büntető-törvényszékkel gyűlt meg a baja, ahol a felesége zsarolással vádolta.

Harmadéve, június 6-án, idézést kapott az asszony a budapesti büntető törvényszékhez, mely a zsarolás dolgában ki akarta őt hallgatni. Mialatt az asszony Budapesten járt, a férje kiment Gödöllőre és ott a két idősebbik fiút, Andort és Tihamért, azalatt az ürügy alatt, hogy a fotografushoz mennek, kocsira ültette s behozta Budapestre. Egyenesen az erzsébetvárosi plébániára hajtatott, ahol magát és két fiát megkereszteltette. Így akart hoszut állni a feleségén, aki buzgó hive ősi vallásának.

Tatay Vilmosné erre följelentést tett Tóthfalussy plébános ellen, azzal vádolván őtet, hogy szabályszerűen kiállított bizonyítvány nélkül vállalkozott a keresztelésre, és hogy a kitérésről nem értesítette az ó-budai főrabbit, dr. Adler Illést.

Az érdekes ügyet dr. Bezeredy büntető-aljásbíró tárgyalta, akinek kérdésére Tóthfalussy a következőképen mondta el az esetet:

— Egy napon megjelent nálam Tatay Vilmos, dr. Tatay kerületi orvos fia és kért, hogy őt és két fiát kereszteljem meg. Én azt feleltem neki, hogy hozzon magával három keresztapát s ekkor teljesíteni fogom a kívánságát. Nemsokára aztán újra eljött két fiával s a három keresztapával s én megkereszteltem őket.

A **biró**: Volt Tataynak bizonyítványa arról, hogy kilépését illetékes helyen bejelentette?

— Volt. A bizonyítvány ott van a hivatalomban s ha a biró ur kívánja, legközelebb el fogom hozni.

— Értesítette plébános ur a keresztelésről annak a felekezethez tartozókat, melyhez a kilépett tartozott?

— Nem értesítettem. Nem is szokás, hogy a felekezetek a kilépésről egymást értesítsék. Én legálább sohasem kaptam még ilyen értesítést. Egyébiránt kérem jegyzőkönyvbe venni még a következő nyilatkozatomat: A vallás szabad gyakorlathoz szóló törvény kiterjesztette az áttérési törvény hatályát a zsidókra is. Ebből következik, hogy míg a zsidók annak előtte a keresztelés ténye által változtattak vallást, ezentúl a kétszeri jelentkezésre vannak utalva. A keresztelés ténye tehát állami jog szempontjából tisztán egyházi aktus, amely sem előírva, sem tiltva nincs, hanem tisztán az egyház fórumán belül áll. A keresztelést tehát még a legszigorúbb felfogás mellett is akadály nélkül elvégezhettem. Megjegyzem még, hogy nézetem szerint a kihágási törvény szankciója az adott esetre nem terjed ki, mert az expressis verbis csakis az 1868-ik évi 53-ik törvényzikkben, vagyis a bevett keresztény vallásfelekezetek viszonyosságáról szóló törvényben tárgyalt áttérések körüli szabálytalanságokat sújtja büntetéssel.

Dr. **Káldor Gyula**, a panaszos képviselője, kijelenti, hogy a féljelentéssel csak az volt a célja, hogy kiderítse, vajjon a kitérés szabályszerűen kiállított kilépési bizonyítvány alapján történt-e, amit kétségbe von.

**Tóthfalussy**: A bizonyítvány megvan, szívesen rendelkezésére bocsátom.

Dr. **Káldor**: Nem is az a kérdés itt, hogy az apa megkeresztelése a törvényes formák megtartásával történt-e, hanem hogy a gyermekek megkeresztelése törvényes volt-e vagy sem.

**Tóthfalussy**: Ami a gyermekeket illeti, azokkal két esztendőskorukig az apjuk szabadon rendelkezik, Nekem, mint papnak, kötelességem a gyermekeket megkeresztelni, ha az apjuk kívánja.

Dr. **Adler Illés**, óbudai főrabbi, azt vallotta, hogy Tatay Vilmos harmadéve nála járt és bejelentette, hogy a katolikus hitre tér. Két hét múlva újra eljött két tanúval és ekkor a főrabbi azt mondotta, hogy mivel a halparton lakik, forduljon a pesti főrabbihoz.

A **biró**: Értesítették önt az áttérésről?

A **tanu**: Eddig még nem.

— Ön szokta értesíteni az illető felekezetek hatóságát az áttérésekről?

— Mindig.

A tárgyalást ezután a jövő szerdára halasztották, amikor Tóthfalussy plébános be fogja mutatni a vitás bizonyítványt.

## A HIVATALOS LAPBÓL

**Kinevezések.** A kereskedelemügyi miniszter a kőműves-, kőfaragó- és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Temesvárott szervezett bizottság elnökére Geller Béla főmérnököt, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Klein Ede okleveles tanítót a partosi állami emi népiskolához rendes tanítónak, Szöllőssy Irén és Takács Kamilla okleveles kisdudorvónőket a viski községi kisdudorvóhoz óvónőké nevezte ki.

**Arverések a fővárosban.** Pfann Károly és társai ingóságai Károly-körút 9. január 19. Mautner Adolf ingóságai Ferencz József-tér 6. január 19. Schöffer Ignác ingóságai Bécsi-utca 7. január 19. Prinz Árpád ingóságai Andrassy-ut 81. január 19. Grünwald Jakab ingóságai Mária Valéria-utca 12. január 19. Rendi Gyula ingóságai Ferencz-körút 15. és külsősoroksári-ut 9. január 20. Blazsiovsky Sarolta ingóságai külső Kerepesi-ut 28. január 19. Bombelles Károly ingóságai Csömöri-ut 56. január 19. Csontos János ingóságai Szentkirályi-utca 11. január 19. Hirsch Bernát ingóságai Aranykő-utca 6. január 20. Klein Márton ingóságai Aréna ut 46. január 20. Klein Henrik ingóságai Wesselényi-utca 62. és Rottembiller-ut 29. január 19. Steiner Adolt ingóságai külső Kerepesi-ut 2039. január 20. Kiss J. Ede ingóságai Damjanich-utca 51. január 20. Farber Armin ingóságai VI. gyár-utca 25. január 19. Pachotek Károly ingóságai IV. koronaherceg-utca 18. VIII. útjait 46. és Balassa-utca 5. január 19. Várnai Sándor ingóságai VIII. Csapregi-utca 1. január 19. Farkas Jánosné ingatlana V. alkalmány-utca 22. február 7. Friesch Armin ingóságai V. tükör-utca 2. január 19. Friedmann Ignác ingóságai VIII. óvoda-utca 19. és Szabó József-utca 21. január 20. Reisz Henrik ingóságai VI. Andrassy-ut 1. január 19.

A vidéken. Fekete Árpád ingatlana Farnoson (Nagy-Káta) március 3. Mezey József ingatlana Maros-Vásárhelyt március 30. Nikities János ingóságai Duna-földváron január 27. Szeles Gábor ingatlana Beregszászban február 15. Vukovics Alojza ingatlana Szabadkán február 15. Reimond Mórné ingatlana Kiliti (Tab) községében február 23. Todorov Dimitria ingatlana Aradon február 18. Bugár Tódor ingatlana R.-Écska (Nagybecskerek) községében március 27. Schneider Ferencz ingatlana Károlyfalván február 6. Goda Béla ingatlana Szemere (Győr) községében február 23. Minczér Edéné ingatlana Aranyos-Maróthon február 25. Kasray Mari ingóságai Maros-Vásárhelyt január 30. Brünner Márton ingatlana Erzsébetfalva (Budapest) községében január 26. Bokros Elek ingatlana Kispeszt (Budapest) községében január 27. Dr. Reich József ingatlana Kispeszt (Budapest) községében február 25. Pencz János ingatlana Perbál (Budapest) községében február 10. Páll Adorján ingatlana Éragony (Székegyházi) községében február 4. Freyberger Dávid ingatlana Mezőtúron február 13. Hyros András ingatlana Rózsashegyen április 10.

**Pályázatok.** („Budapesti Közlöny” 14. száma.) A szamosújvári országos fegyvertelát főfegyőri állásra, a győri adóhivatalnál díjtalan gyakornoki állásra, a fogarasi (Brassó) járásbírósnál aljegyzői állásra, a nyitrai pénzügyigazgatóságnál felügyelői állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

## NYILT-TÉR.

### Rácz Laczi nyilatkozata.

Több napilapban megjelent és reputációmát sértő nyilatkozatra vonatkozólag a következőket vagyok bátor kijelenteni: Én Rácz Laczi, az öreg Rácz Pali 36-ik fia, becsületem és jellemem megvédéséért a „Millennium” tulajdonosa ellen a szükséges lépéseket meg fogom tenni. Czigány sikasztó sohasem lehet, kiváltképpen miután négy esztendőn át ott játszottam — gyanúsításokra okot nem szolgáltathattam. — Kerestem az alkalmat, hogy onnét eltávozhassak és felmondva jelenleg Káldor „Commerce”-kávéházában játzom. Felmondásommal egyetemben egyúttal kötelességemnek tartottam, a neki járó, a közöttünk kölcsönösen megkötött szerződést illető 245 forintnyi járulékos összeget visszafizetni, melyet ő elfogadni nem akarván a haagszereket jogtalanul visszatartotta.

Ily jogtalan és semmivel sem indokolható eljárást orvoslandó, az ügyet átadtam a királyi járásbírósnak, melyben a döntés a legközelebbi napokban fog megtörténni.

Tisztelettel

Rácz Laczi

Rácz Pali 36-ik fia.

Budapesten, 1899. január 18.

## KÖZGAZDASÁG.

### Közgazdasági táviratok.

New-York, január 18.

	január 18. cents	január 17. cents
<b>Buza</b> januárra	—	—
„ márcziusra	78 <sup>2</sup> / <sub>8</sub>	78
„ májusra	75 <sup>2</sup> / <sub>8</sub>	74 <sup>0</sup> / <sub>8</sub>
<b>Tengeri májusra</b>	41 <sup>2</sup> / <sub>8</sub>	41 <sup>2</sup> / <sub>8</sub>

Chicago, január 18.

	január 18. cents	január 17. cents
<b>Buza</b> májusra	70 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	70 <sup>3</sup> / <sub>8</sub>
<b>Tengeri májusra</b>	36 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	36 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>

### Mezőgazdaság.

**Kenderkikészítő telep Békés vármegyében.** A kendertermelő érdekeltség végleges megalakulását é hónap tizenötödikén, Gyulán, Lukács György főispán elnöklése alatt tartott értekezleten mondták ki. Az értekezleten gróf Wenckheim Frigyes, gróf Wenckheim Dénes, Pfeiffer Antal nagybirtokosok, Békés, Doboz és Vésztő közbirtokosainak megbízott képviselői és ugyanezen községek előjárói vettek részt. Azt értekezlet konsztatálta, hogy a termelési érdekeltség — mintegy ezer katasztrális hold, fele részben kisbirtokosokból, fele részben közép- és nagybirtokosokból — összejött; végleg kimondatott, hogy a kenderbevaltó és kikészítő telep Békés község külső határában, a Gyepes-csatorna hal partján létesítetik s hogy az építkezések azonnal megkezdendők; úgy, hogy a gyár-telep még 1899-ben megkezdji üzemét. Végül végleg megállapították a kender termelési és bevaltási feltételeket, nevezetesen, hogy a szállított kenderért métermázsánként 2 forint 20 krajczárt fizetnek. A kenderkikészítői telep költségei mintegy 35.000 forinttra rúgnak. A kendertermelésnek és kenderkikészítésnek Békés vármegyében ilyenké megindult fellendítése nagy közgazdasági előnyökkel kecsegtet. A gazda felszabadul az egypidalu magtermelés nyüge alól, s gazdálkodását belterjessebbé, többoldalavá, jövedelmezőbbé teheti. A mezőgazdasági ipar egy új iparral gazdagszik.

A munkások a kendertermeléssel járó fokozottabb és a magtermelés időszaki munkálataival (az aratással) össze nem eső új munkához jutnak, a kenderkikészítés körül pedig állandóan, télen is nagy számú munkás lesz foglalkoztatható.

A mezőgazdasági szesztermelők. A mult hét elején Nyitrán tartott mezőgazdasági szesztermelők értekezlete elhatározta, hogy küldöttségileg járul a földmivvelésügyi és pénzügyminiszter urak elé, hogy a pótkontingens-hiány folytán előállott s a mezőgazdasági szeszfordékre súlyosan nehezedő bajt elhárítani igyekezzenek. A küldöttséget gróf Zselénszki Róbert vezette. Dr. Darányi földmivvelésügyi miniszter délelőtt fogadta a miniszterium nagytermében a küldöttséget. A küldöttség szónoka, Jatkka Ferencz, előterjesztelte a Nyitrán tartott értekezlet határozatait a miniszternek. Dr. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter kijelentette, hogy oda fog hatni a pénzügyminiszternél, hogy oly megoldás létesüljön, amely minden jogos igénynek megfelelő. Lukács pénzügyminiszter délután fogadta a küldöttséget. Itt ismét Jatkka Ferencz tolmácsolta a mezőgazdasági szesztermelők kérelmét. Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy csak annyit tehet a szesztermelőkért, amennyit a törvény keretén belül tehet. A szeszkontingens kiosztása körül felmerült bajok orvoslása eddig sem az ő a k a r a t á n mult, hanem azon, hogy a politikai viszonyok nem engedték meg, hogy már a mult évben egy törvényjavaslatot nyújtson be a szeszkontingens-kiosztás egészségesebb alapokra fektetését illetőleg. A javaslat készen van, de nem lehet tárgyalatni, ide nem tartozó okok miatt. Minden hónapban felszólította a mezőgazdasági szeszgyárakat, hogy jelenték vissza fölös kontingensüket, de nem tették s ez a körülmény súlyosította a felmerült bajokat. Iparkodni fog még azt is megtenni, hogy az oly ipari gyáraktól is elvonja a kontingent, melyek kitermelni azt nem képesek és kiosztja azt a mezőgazdasági szeszgyáraknak, a kiosztásnál azt a vezérével fogja követni, hogy a kevesebb törzskontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyáraknak adja első sorban a pótkontingent. A küldöttség memorandumában, ha oly eszméket talál, melyek összeegyeztethetők a törvényvel, figyelembe fogja azokat venni.

### Ipar és kereskedelem.

**Az üvegipar válsága.** A hazai üvegipar súlyos válsága már ismételtelen képezte nyilvános megbeszélés tárgyát. Ez a válság nem kerülte ki a kormány figyelmét sem és a kereskedelmi miniszter már régebben foglalkozik behatóbban azzal a kérdéssel, mily módon lehetne a hazai üvegipar helyzetén gyökeresen segíteni. Ezen tanulmányok során az esetleges állami akcióz szemponyjából szükségessé válván az összes hazai üveggyárak szakértői megvizsgálása és becslése, báró Dániel miniszter e célra Németország egyik legelső üvegipari szakteknitélyét hívta meg szakértőül, aki most itt időzik Magyarországon és két melléje adott elfogulatlan pénzügyi szakértővel tekint meg az egyes gyárakat. A szakértői szemle körülbelül egy hónapot fog igénybe venni, aztán következnek a konkrét tárgyalások, hogy a válságnak tavaszra már lehetőleg eleje vétessék.

**Fizetés-megszüntetés.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetés-megszüntetésekét jelenté: Kövesdi Kálmán N a g y k a n i z s a, Spitz és Schosberger B u d a p e s t, Hoffmann Kálmán H a t v a n, Freyler Ernő N a g y s z e b e n, Korányi Fülöp V e r s e c z, Raab Simon K o m a r o m.

**Magyar kereskedelmi muzeum.** A muzeum mult évi üzletforgalmának kimutatása szép fejlődést tanúsít ez intézmény tevékenységi körében, ami annál öröndetesebb, mert az egyértelmű a keletre irányuló kivitelnék fellendülésével. A magyar kereskedelmi muzeumnak ezidőszert 21 szervezett kirendeltsége működik a külföldi piacokon a hazai ipar érdekében és pedig 5 kirendeltség Bosznia-Hercegovinában, 11 kirendeltség a Balkán-félsziget államainban, 5 kirendeltség pedig tengerentuli piacokon, részben Ázsia messze vidékein. Ezekon kívül pedig vagy 30 állandó levelezője van a magyar kereskedelmi muzeumnak a világ minden részében. Az intézmény fontos bivatást teljesít a magyar ipar javára, s hogy miképen teljesíti, legjobban bizonyítja következő számok: A magyar kereskedelmi muzeum a hivatalos kimutatás szerint az elmúlt évben közel három millió forint értékű magyar iparcikket adott el a keleti piacokon, ami az előző 1897. év 1.7. millió forintnyi összeggel szemben egy millió forintnál jóval nagyobb növekedés. Ebből a fellendülésből ugyszólván valamennyi hazai iparág élvez kisebb-nagyobb részt. A bosnyák földön levő kirendeltségek forgalmára a fentemlített egymillió forintnyi gyara-

podásnak egyharmadrésze, a Balkán-államokban működő kirendeltségekre pedig kétharmadrésze esik. Az egyes kirendeltségek forgalma legnagyobb volt Belgrádban, ahol 421.657 forintnyi magyar iparcikket helyeztek el (1897-ben 126.884 forint). Szerajevó: 416.139 forint (1897-ben: 256.528 forint), Bukarest: 252.892 forint, (1897-ben: 94980 forint), Üszküb: 248.537 forint. Ezekon kívül még öt olyan kirendeltség van, melyeknek mult évi forgalma túlhaladja a százezer forintot.

A párisi kiállítás. Az 1900-ik évi párisi nemzetközi kiállítás országos központi végrehajtó bizottsága báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter elnöklése alatt folyó év január hó 20-ikán, pénteken, délután öt órakor a kereskedelmi minisztérium tanácskozó termében ülést tart, melyen Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos kormánybiztos jelentést fog tenni a kiállítás magyar osztályának munkálatairól. Miklós Odön országgyűlési képviselő a párisi nemzetközi kiállítás kormánybiztos helyettese és Fittler Kamil az iparművészeti iskola igazgatója, Párisból, ahol kiállítási ügyekben időztek, ma visszatértek Budapestre.

Kőbányai sertésplaccz, jan. 18. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 45-46 kr.-ig. Közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) 45-46 krajczár. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 43-49 krig. Közép (páronként 251-320 kigrig terjedő súlyban) 47-48 kr. Könnyű (páronként 250 kigrig terjedő súlyban) 47-48 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kigr. felüli súlyban) 46-47 krajczár, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 46-46 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 43-44 krajczár. Sertéslétszám: 1899. jan. 16. napján volt készlet 31158 darab, január 17-én felhajtott 272 darab, január 17-én elszállított 693 drb, január 18-ára maradt készletben 30737 darab. A bizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 18. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 17-én érkezett 630 drb. Készlet 341 darab, összes felhajtás 971 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 693 drb, elszállítatlan maradt 278 drb. Napi árak: 120-180 kilós 43-45 krajczár, 220-280 kilós 44-46 krajczár, 320-380 kilós 44-46 kr, öreg nehéz 43-46 krajczár, malacz 35-40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

**Köziokedés.**

Fiume vasuti forgalma. A fiumei vasuti állomás mult havi áruforgalma nagyon élénk volt. Viszonylagos emelkedés a czukornál volt észlelhető, mely cikkből a szóban levő hónapban 15.840 tonna érkezett kivétel czéljából (9924 tonnával több, mint 1897. deczemberben). Az egész mult évben pedig érkezett vasuton a fiumei állomásra 611.767 tonna áru (1897-ben 553.387 tonna) és feladott 330.068 tonna (295.369 tonna). Az összes forgalom tehát 1898-ban 941.825 tonna volt, a milyen mennyiség Fiumében eddigelő még soha sem éretett el. Figyelembe veendő még, hogy a behozatal most már több mint egy harmada az egész forgalomnak, ami első sorban a hatalmasan felindult olasz behozatalnak következménye. A mult évben Fiumében a vasuton feladott 330.068 tonna mennyiségnek 30 százaléka, vagyis 106.448 tonna olasz borra esik, ami az 1897. évi 95.492 tonnával szemben ujabb 11.016 tonna, vagyis 11-5 százaléknyi emelkedésnek felel meg.

Vasuti előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” budapesti czégnél Hódmező-Vásárhely város területén, nevezetesen a magyar királyi államvasutak Hódmező-Vásárhely állomásától a Szegedi-utczán, Kossuth-téren, Andrassy-utczán, a János-téren, Kállai-utczán, Széchenyi-téren és Csomorkányi-utczán a téglagyárakig, valamint a Jánostörtől a Szabadság-téren át a Kutasi-ut mellett fekvő téglagyár-telepig vezetendő szabványos nyomtávu, villamos üzemű vasutvonalra; dr. Ormay József és Angyal István korinticzi, illetve rózsahegy-i lakosoknak a császári és királyi szabadalmazott kassa-oderbergi vasut Rózsahegy állomásától Fehérvárak és Ósada irányában Korinticza grógyföldig vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra; Szönyey István kassai lakosnak a kassai közuti vasut Báránka nevű végpontjától a Csermely völgyében a tervezett Kassa-Füred grógyföld és nyaralótelepig vezetendő villamos vasutvonalra; báró Horváth Béla baczka-madarasi lakosnak a magyar királyi államvasutak Maros-Vásárhely állomásától Koronka, Baczka-Madaras, Szent-Gericze, Gyalakuta, Kelemetke, Nagy-Kénd, Csikmántor, Szász-Nados és Héttúr irányában a magyar királyi államvasutak Segesvár állomásáig vezetendő keskeny nyomtávu, gőzmozdonyu helyi érdekű vasut-

vonalra; Gregersen G. és fia budapesti építési vállalkozó czégnél a magyar északnyugoti helyi érdekű vasut Brezova állomásától Turoluka község irányában Miarvág vezetendő szabványos nyomtávu, gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra; Baján János mérnök, budapesti lakosnak és dr. Nyulászi János kassai ügyvédnek a magyar királyi államvasutak Kassa állomásából kiindulólág Kassa-Ujfalú, Alsó- és Felső-Olcsvár, Rozgony, Györgyi, Bód, Pető-Szinnye, Borda-Kelecsény és Dargó irányában Gálszécsig, valamint Bódtól, esetleg pedig a magyar királyi államvasutak Regete-Ruzska megállóhelyétől Györke és Bányok irányában Rank fűrdőhelyig vezetendő keskeny nyomtávu, gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadja.

**Pénzügy.**

Bankkamatlab. Pénzügyi körökből hírlík, hogy az Osztrák-magyar bank főtanácsának holnaputáni ülésén a kamatlabat aligha fogják leszállítani.

**BUDAPESTI GABONATÖZSDE.**

Budapest, január 18.

**A határmesgye.**

Az üzlet már hetek óta teljesen nélkülözi az egységes alaptendenciát.

Alig hogy emelkednek, mindjárt rá vissza is esnek megint néhány krajczárral az árak. A bizományosok, az ágensek megmozgatnak füt-fát, hogy életet öntsenek a petyhüdesnek induló forgalomba, hogy valamelyes irányzatba tereljék a spekulációt, a kulissza is megteszi a magáét, majd lanyhul, majd szilárdul: mindhiába, mindez erőlködésből nem sül ki valamely kézzelfogható eredmény, az üzlet nem képes élni, nem bír meghalni.

E mellett a forgalom természetesen pang és stagnáczióval rendelés — lemorzsolódnak a kurzusok. Hát ami azt illeti, mostanában sem mulik el negyvennyolcz óra anélkül, hogy lanyhulási rohamhoz nem volna szerencsénk, jellemző azonban, hogy mihelyt csekélységgel elhagyják, a kilencz és félförintos buza, a nyolczforintos rozskurzusokat, az ármércze rögtön emelkedési hajlamokat áru el.

Mintha ez árak képeznek a határkövet, amelyen tul valamely láthatatlan szellem felemelné kezét, óva intve az üzérkedést, hogy: „Eddig és ne tovább!” Mintha a spekuláczióknak is volna órangyala, amely vigyáz rája, hogy valahogy ne közeledjék könnyelmű fővel a lejtős uthoz, ahol a biztos halál leselkedik reája. Nem is tanácsos valahogy barbár kézzel félrerugni e védangyalt, mert az üzérkedők magukraharagíthatják a sors istennőit.

Kevésbébbé mithológiai nyelven szólva, talán helyén is van, hogy ezt a kilencz és félförintos árat nem cibálják meg nagyon, mert mig egyrészt láttuk, hogy határa volt a hausse irányban való toporzékolásnak és a 9 forint 90 krajczáros márcziusi és 11 forintos készbuza-ár felszínre kerülésekor figyelmeztettük is a spekulációt a tulajdonságokban rejlt veszélyre, első sorban pedig a termelőket a túlkövetelések káros voltára: másrészt, mintán az utolsó két hónapban szerencsésen megselekedtek az áraknak félförinittal való lefelé regulázását, egyelőre ez eredménnyel megelégedhetnek a gabonacsarnokban és most már jó lesz bevárni, hogy tulajdonkép mikép alakulnak a közel jövőben a dolgok.

Mert ma még sehogy sincs tisztázva a helyzet, amelynek végleges megállapodása bizony nagyon sok fontos tényezőtől függ. Egyelőre az a kilencz és félförintos ár (nehány krajczár ide vagy oda, az nem számít) talán épen ezt a bizonytalan szituációt fejezi ki legtalálóbban. Tehát türelem! Végre is nem kell az áraknak mindig erőteljesebben „mozogniok.”

Mellekesen — mintegy jellemzésül — megemlítjük, hogy ma azt hallottuk, mikép tíz forintnyi premiumot fizettek azért a jogért, hogy ezer métermázsa márcziusi búzát tíz forintos árban átvehessenek. A premiumot húzó fél a tíz forintos buzaért ennél fogva az utópiák közé sorozza. Pedig ez ügyletnél csak az az egy bizonyos, hogy márcziusig az a tíz forint már régen el lesz füstölve szivar alakjában. Más nem!

A malmok ma szilárdan fentartott áratat fizettek, összevásárolva körülbelül 12000 métermázsa magyar- és 3000 métermázsa szerb búzát. Délután pedig a szolnoki malom egy helybeli bizományostól 6100 métermázsa tiszai búzát vásárolt oly árban, amely husz krajczárral felülmulja a budapesti paritást.

A többi cikkbelen kevés forgalom volt. Rozsért 7-95 forintig, zabért 6-15 forintig, árpáért 6-35 forintig és tengeriért 4-65 forintig terjedő áratat fizettek.

A határidőpiacz a lanyha külföld daczára szilárd irányban mozgott és zárula márcziusi buza 9 forint 51 krajczáron, az áprilisi 9 frt 37 krajczáron, a rozs 7 forint 97 krajczáron, a tengeri 4 forint 86 krajczáron, a zab 5 forint 82 krajczáron.

A külföldi piaczok közül Amerikában 7/8 centtel, Berlinben 1/4 márkával, Londonban 1/4 shillinggel, Liverpoolban 3/8 pennyvel olcsóbbodtak az árak.

**Előfordult készára-eladások.**

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10.43-5 frton, 400 mm. 77 k. 10.32-5 frton, 500 mm. 79 k. 10.32-5 frton, 100 mm. 78 k. 10.30 frton, 100 mm. 70 k. 10.30 frton, 200 mm. 80 k. 10.30 frton, 100 mm. 78-5 k. 10.30 frton, 150 mm. 77-5 k. 10.30 frton, 100 mm. 79-5 k. 10.30 frton, 100 mm. 80 k. 10.30 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 700 mm. 79 k. 10.45 forinton, 200 mm. 79-5 k. 10.40 frton, 100 mm. 78-2 k. 10.40 frton, 200 mm. 79 k. 10.30 frton, 100 mm. 78-4 k. 10.30 forinton, mind három hónapra.

Felsőtiszai: 100 mm. 78-3 k. 10.25 frton, három hónapra.

Felvidéki: 100 mm. 78-4 k. 10.25 frton, 100 mm. 77-7 k. 10.15 forinton, mind három hónapra.

Bánáti: 300 mm. 76 k. 10 frton, három hónapra.

Tiszavidéki: 2000 mm. 79 k. 10.55 frton, három hónapra.

Raktári: 1700 mm. 77 k. 10-10 frton, 900 mm. 77 k. 10-10 forinton, mind három hónapra.

Szerbiai: 2900 mm. 75-5 k. 8.25 frton, három hónapra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Bpest par. 7.85 forinton, 150 mm. pestvidéki Bpest 7.92-5 forinton, készpénzben.

Zab: 100 mm. Bpest 6.02-5 forinton, 100 mm. Budapest 5.87-5 forinton, készpénzben.

Tengeri. 200 mm. Bpest par. 4.57-5 forinton, 300 mm. Versecz 4 forinton, 500 mm. Kőbánya 4.70 forinton, 200 Mezőberény 4.22-5 frton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Bpest par. 6.40 forinton készpénzben.

**Raktárállomány:**

Közraktár: Buza 156500 mm. Rozs 11100 mm. Árpa 59300 mm. Zab 38600 mm. Tengeri 5600 mm. Liszt 10200 mm.

Raktárház: Buza 69088 mm. Rozs 5176 mm. Árpa 807 mm. Zab 4275 mm. Tengeri — mm. Liszt 1712 mm.

Silos: Buza 27800 mm.

**Hivatalos készárujegyzések.**

Áru	Mérték	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-ára	
		frtól	frtig	frtól	frtig
Buza	6 tiszavid.	74	—	75	9.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.20 10.25
		78	10.25 10.35	79	10.25 10.45
		80	10.45 10.55	81	—
" pestvidéki	6	74	—	75	9.85 10.—
		76	10.05 10.10	77	10.15 10.20
		78	10.25 10.35	79	10.40 10.45
		80	10.45 10.50	81	—
" fehérm.	6	74	—	75	9.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.25 10.30
		78	10.35 10.40	79	10.45 10.50
		80	10.55 10.60	81	—
Rozs	6	70-72	8.10 8.15		
		73-75	8.— 8.05		
Árpa	6	60-62	6.10 6.40		
		63-64	6.70 7.50		
Zab	6	64-66	7.70 8.50		
		67-69	8.10 8.50		
Tengeri	6	89-91	5.70 6.05		
		92-94	5.55 5.60		
Liszt	6	káposztá	—	5.50 5.55	
		másnemű	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns: Ára, Határidő, Déli tőzsde zárata (Január 18-án, Január 17-én), Leszámlolt értékeiknek.

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Baza márczius 9.46—46—9.50 forinton, április 9.33—9.36 forinton. — Rozs márczius 7.92—91—96—7.94 forinton. — Tengeri május 4.85—4.86 forinton. — Zab márczius 5.77—5.80 forinton.

Délután. Baza márczius 9.50—52—9.51 forinton, április 9.36—9.37 forinton, október — forinton. Rozs márczius 7.96—97—7.96 forinton. — Tengeri május 4.86 frton. — Zab márczius 5.81 frton. — Repcze augusztusra 12.20 frton.

Gabonaforgalom:

1899. január 17.

Table with columns: érkezett méter mázsa, elszállított méter mázsa. Rows: búzából, rozsból, árpából, zabból, tengeriből.

Kikészítési forgalom.

Table with columns: Előjegyzett buza, roz, árpa, liszt. Values in mm.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, január 18.

Mig nemzetközi értékek közül csupán a Déli vasúti részvények emelkedtek külföldi magasabb jegyzések hatása alatt eszközölt vásárlásokra, addig a helyi piacon általában szilárd volt az irányzat és ugy bankrészvények, jelesen Pesti magyar kereskedelmi bank, mint közszépbányák, vasipari vállalatok és Adria emelkedtek meglehetősen forgalom mellett.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 392.—392.20, Jelzálogbank 243.75—249.50, Osztrák hitelrészvény 360.70—361.25, Osztrák-magyar államvasut 362.50—363.10, Kereskedelmi bank 1450—1453, Rimamurányi 308.25—308.75, Magyar ipar-és kereskedelmi bank 102, Déli vasut 63.75—74, Salgótarjáni 631—632, Adria 245—247.20

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1453—1460, Salgótarjáni 631—639, Közüti vaspálya 378.50, Villamos vasut 225.50—225.75, Magyar hitelrészvény 392—392.20, Magyar ipar-és kereskedelmi bank 102, Magyar jelzálogbank 249.25—250, Magyar leszámlító bank 262.—, Rimamurányi 307.75—308.25, Osztrák hitelrészvény 360.70—361, Déli vasut 61.50—67.20, Osztrák-magyar államvasut 362.70—363.10, Adria 247—248, Magyar villamosági 141.75—143.50, Czukoripar 128. Általános waggon-kölcsönző 600—604.50, Schlick 220—222, Danubius 90, Budapesti zakarékpenztár 233—234.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben hoinapra 1.50—2 forint, 8 napra 5—5.50 frt, január utóljára 6—6.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámlító bank, Rimamurányi vasut, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar Államvasut, Közüti vaspálya, Villamos vasut.

Délután 4 óraker zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámlító bank, Rimamurányi vasut, Közüti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 18. Szilva ára csekély forgalom mellett nem változott. Kladatott 120 darabos boszniai 8.50 forinton. Z s i r a d é k irányzata szilárdabb.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilo-grammonként (Pénz, Ára), Budapesti vidéki, Szilva, Rozs, Árpa, Liszt, Készlet.

Budapesti vásárosmárk.

Budapest, január 18. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak emelkedőben. Baromfi-nál gyenge, árak csökkentek. Halban élénk, árak csökkentek. Tej és tejtermékek-nél közepes, árak szilárdak. Tojásnál közepes, árak emelkedtek. Zöldsegnél élénk. Gyümölcsnél élénk, árak változatlanok. Fűszereknél lanya. Időjárás derült, hűvös. A központi vásárosmárkban nagyban elődött déli csikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabus hátulja I. 52—56 frt, II. 50—52 frt. Birkabus hátulja I. 33—40 frt, II. 34—38 frt. Borjú us hátulja I. 50—70 frt, II. 56—80 frt. Sertésus elsőrendű 8—50 frt, vidéki 36—44 frt (Mindén 100 kil nkint.) Kolbász füstölt 64—80 kr (kilónkint). Sertésuszir hordóval 50—56 frt (100 kilónkint). — Baromfi (el). Tyúk 1 pár 1.20—1.0 frt. Csirke 1 pár 0.90—1.20 frt. Lud hízott kilónkint 52—58 kr. — Különiték. Tojás I láda (1440 db) 34.0—25.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2.4 frt. Petrezselyem 100 kötés — frt. Lencse m. I 0 kiló 7—9 frt, nagy 100 kil. 6— frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—30 frt. Vaj I. remén kilónkint 0.60—0.70 frt. Tea-vaj kilónkint 0.70 0.90 frt. Burgonya, rózsá, 100 kiló 1.60—2.10 frt. Halak. Harsca (el) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (el) 0.80—1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.60—0.70 frt.

Szesz.

Budapest, január 18. Finomított szesz nagyban 54.25—54.50. Finomított szesz kicsinyben 51.75—55.—, Élesztő-szesz nagyban 54.25—54.75, Élesztő-szesz kicsinyben 55.—55.25, Nyerszesz adózva nagyban 53.25—53.50. Nyerszesz adózva kicsinyben 53.75—54.—, Nyerszesz adózatlan (exkl.) 13.50—13.75. Denaturált szesz nagyban 20.—20.75. Denaturált szesz kicsinyben 21.50—22.—. A kontingens nyerszesz ára Bpsten 17.25—17.50 frt. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzzetés mellett értendők.

Bécs, január 18 Kontingens nyerszesz azonnali szállításra 17.60—17.80 frtig kell el. Zár-latjegyzés azonnali szállításra 17.70—17.80 forint.

Prága, január 18. Adózott tripló-szesz nagyban 53.25—53.50 frt, adózatlan szesz 17.50 frton, azonnali szállításra kell el.

Triest, január 18. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 11.50—12 forint, 90% hektolite-renként nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, január 18. A lanya külföld daczára az irányzat tartott, de utóbb gyengült. Kötelelt: buza tavaszra 9.43—9.45 forinton, rozs tavaszra 8.14—8.16 forinton, tengeri május—juniusra 5.17—5.19 forinton, zab tavaszra 6.11 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDEK.

Bécs, január 18. A német birodalmi bank kamatláb leszállítására és magasabb külföldi jegyzésekre a tőzsde szilárd irányzattal indult és az üzlet folyamán is szilárd maradt. Csak utóbb lanyhult el arra a hirre, hogy a Reichsrathot fel-oszlatták.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.35—360.75, Anglo-bank 154.—, Unionbank 296—297, Osztrák-magyar államvasut 363.25—362.25, Déli vasut 64.—63.62, Tramway 565.50, Török dohány 124.50—124.85, Alpesi bánya 203—205.—, Prágai vasipar 981—982.—, Fegyvergyár —, Osztrák koronajárdék 102.—, Török sorsjegy 57.60—58, Német márka 58.95 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 360.62, Anglo-bank 154.—, Bankver. 269.—, Union-bank 297.—, Ländlerbank 239.50, Osztr.-magyar államvasut 362.75, Déli vasut 66.62, Elbevolgyi vasut 259.25, Északnyugati vasut 246.—, Török dohányrészvény 123.75, Alpesi bánya 204.50, Májusi járadék 101.45, Török sorsjegy 58.—, Német márka 58.95, Fegyvergyár 201.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papírjárdék 101.45, 4-2%-os ezüstjárdék 101.10, 4%-os osztrák aranyjárdék 120.—, Osztr. koronajárdék 101.85, 1860. sorsjegy 142.20, 1864. sorsjegy 194.50, Osztrák hitelsorsjegy 193.25, Osztrák hitelintézeti részvény 360.13, Angol-osztrák bank 154.—, Union-bankrészvény 297.—, Bécsi Bankverein 269.—, Osztrák Ländlerbank 239.—, Osztrák-magyar bank 933.—, Osztrák-magyar államvasut 362.50, Déli vasut részvény 66.—, Elbevolgyi vasut 258.—, Dunagőzhajózási részvény 454.—, Alpesi bányarészvény 204.—, Dohányrészi-vény 123.—, 20 frankos 9.55, Császári kir. ver-arany 5.71—, Londoni váltóár 120.50, Német bank-váltó 58.95, Tramway 565.50 — Az irányzat gyengült.

Bécs, január 18. A déli tőzsde zárata után jegyeznék: Osztrák hitelrészvény 360.25, Anglo-bank 154.—, Bankverein 268.—, Union-bank 297.—, Ländlerbank 239.25, Osztrák-magyar államvasut 362.50, Déli vasut 66.25, Elbevolgyi vasut 259.—, Észak-nyugati vasut 246.—, Török dohányrészvény 123.75, Alpesi bánya 203.75, Májusi járadék 101.45, Török sorsjegy 57.80, Német márka 58.97, Német márka ultimóra 58.95 forinton.

Frankfurt, január 18. (Zárlat.) 4-2%-os papír-járdék 101.05, 4-2%-os ezüst-járdék 101.—, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.50, 4%-os magyar aranyjárdék 100.35, Magyar koronajárdék 98.10, osztrák hitelintézeti részvény 226.10, Osztrák-magyar bank 157.80, osztrák-magyar államvasut 154.40, déli vasut 30.10, bécsi váltóár 169.43, londoni váltóár 204.20, párisi váltóár 869.83, bécsi Bankverein 134.—, villamos részvény 161.—, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.20, Észak-nyugati vasut —, Elbevolgyi vasut —, Alpesi bánya 205.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 18. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 225.50, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 30.30, Alpesi bányarészvény —, Bécsi Bankverein 135.50, 4%-os magyar aranyjárdék —. Az irányzat szilárd.

VIZÁLLÁS.

Január 18-án.

Table with columns: Faj, Vizárási, Vizárási megvalósult, Áradás, Faj, Vizárási, Vizárási megvalósult, Áradás. Rows: Schürding, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Hírsi, Faks, Mohács, Újvidék, Zimony, Pancsova, Rádas, Orsova, Hunyváros, Zsolna, Szered, Ersekújvár, Győr, Zákány, Kézdivás, M. Szordák, Záhony, Székely, Mitróvics, Károlyváros, Verhát, Novi, Bazsa, Banjaluka, Doboj, Zvornik, Tisza, M. Szeged, Tisza-Nemény, Csap, Tokaj, Szolnok, Csurgó, Szeged, Tisza, Szatmár, Debrecen, Szatmár, Lőrcs, Munkács, Lőrcs, Hőmér, Ung, Ungvá, Csongrád, Barfa, Zemplén, Székely, H. Nemeth, H. Uffula, Seb. Nér, Csucs, Nagyvárad, F. Hér, Betyeres, Feh. Hér, Buroján, K. Hér, Békés, Gyoma, Gy. Póhár, Arad, Makó, K. Kőstely, Temevár, N. Békés.

Állás megjelölés: + = Jégvesztés; - = Jégvesztés; > = apadás; < = csökkenés. Megjegyzések: Helyenkint kevés csapadék volt; maximum Pécsnél 10 mm. A Duna felső szakaszán Passau és Linznél már apadás állott le; Steinlét Orsováig árad a Duna. A Tisza felső szakaszán Tekeházig és T. Fűredtől Ezeredig árad, Tisznán emelkedik, a többi helyeken apad. A Dráva apadás jellegű, Eszéken jelentéktelen áradás mutatkozik. A Száva Gurkfeld és Záhonyán árad, egyebütt apad. Jégpajás csak Szolnoknál és a Hernádon van. Helyenkint áll a jég a Maroson.

TETEMRE-HIVÁS.

Bünygi regény.

(2)

Írta: A. K. GREEN.

Amint a meggyilkolt háza elé értünk, észrevettük, hogy óriási embertömeg vette körül. Alig volt időm megfigyelni, hogy milyen szokatlanul hatalmas sarkokhoz állunk, amikor már a sokaság közrekapott és vitt egészen a széles kölépcső alsó fokáig. Egy kis erőlködéssel kiszabadultam a tolongásból, pedig egyik karomra egy mézáróslégény, a másikra pedig egy csizmatisztító kapaszkodott, abban a hitben, hogy így könnyebben becsémpézhetik magukat a dráma színhelyére. A kölépcsőkön felszaladtam és láttam, hogy véletlenségből mellettem maradt a titkár is. Gyorsan megrántottam a csengetyűt.

Azonnal kinyílt az ajtó, melyet városunk egyik leghíresebb titkos-rendőre nyitott fel előttünk.

— Gryce ur? — kérdeztem? — Az vagyok — felelte. Lépjen be, Raymond ur.

A kívül várakozó tömeggel egyáltalán nem törődve, beeresztett és azután becsukta maga mögött az ajtót.

— Azt hiszem, nem fog csodálkozni itt-létem fölött, szólott, kíséremre egy oldalpillantást vetve és kezét nyújtott.

— Legkevésbé sem — feleltem. Aztán eszembe jutott, hogy a velem jött fiatal embert be is kell mutatni.

— Engedje meg, hogy bemutassam önnek, hm, ... bocsánat, a nevét nem tudom — szoltam, kíséremhez fordulva. Ez az ur, az elhunyt Leavenworth ur magántitkára.

— Igen, a titkár! A coroner már kérézősködött utána.

— Itt van már a coroner? — Igen, a jury most ment föl, hogy a holttestet megtekintse. Nem csatlakoznék ön is az esküdtekhez?

— Nem — válaszoltam, az nem szükséges. Csak azért jöttem el, mert reméltem, hogy a hölgyeknek esetleg hasznukra lehetek. Veeley ur elutazott.

— És, ugy látom, nem kellemetlen önnek az alkalom, hogy egy érdekes ismeret-séget köthessen — jegyzé meg a detektív. De ha már itt van, és az eset elég különösnek ígérkezik, úgy hinném, önt, mint fiatal ügyvé-

det érdekelhetné ez az ügy minden egyes részletében. De hallgasson csak a saját ítéletére.

Személyesen részt venni ebben a vizsgálatban, nem volt egészen nyemre, de igyekeztem legyőzni ellenszenvemet.

— Önnel megyek — feleltem. De épen, mikor felsmenni készültem, hallottam az osküdteket lefelé jönni. Behúzódtunk hát Gryce urral a fogadószoba és ebédlő közti folyóba, ahol beszélgetésünket folytattuk.

— A fiatal ember azt állítja, hogy a gyilkosságot egyáltalán nem követhette el idegen — jegyeztem meg.

— Ugy? — felelte, szemét az ajtókilincsre szegezve.

— Hogy semmi, épen semmi sem hiányzik és ...

— A ház összes lakatai ma reggel teljesen rendben voltak, ugy-e?

— Arról nem beszélt. De ha ez tény, akkor hát a gyilkosnak egész éjjel a házban kellett tartózkodnia.

Gryce a kilincs felé sandított. — Hisz ez igazán rémes egy történet! — kiáltottam fel.

Gryce most még jobban szemügyre vette a kilincset. És itt, nyájas olvasó, engedj megjegyznem, hogy Grycet ne képzeled valami hosszú, sovány egyéniségnek, akinek szurós tekintete, mintha a vesébe látna, és minden, legkisebb titkodat kiolvashatna. Ellenkezőleg! Gryce erős, jól táplált férfi, akinek szeme nemhogy lelkébe furódnék, de akinek tekintete egyáltalán sohasem nyugszik rajtad. Mindegy valamilyen közönyös tárgyon pihen, egy virágvázában, tintatartóban, könyvön vagy más efelén. Mintha csak a tárgyakkal közölné gondolatait és következtetéseit; jó magad pedig, akár csak a templom tornya volnál, oly kevéssé látszol gondolataival összefüggni. E pillanatban, mint már említettük, Gryce az ajtókilincs áhitatos megfigyelésébe merült.

— Borzalmas egy dolog, — ismételtém. — Jöjjön! — szolt Gryce, egyik kezéző gombomat szemlélve.

Elöttem ment, de a legfelső lépcsőfokon megállott. Raymond ur! így szolt hozzám, nem szoktam hivatásom titkairól sokat fe- csegni. Ebben az esetben azonban minden attól függ, hogy a helyes nyomot mindjárt

kezdetben megtaláljuk. Nem közönséges gaz-tettel van itt dolgunk, nem lehet kétségbe vonni, hogy itt bizonyos zseniáltság is közre-működött. Megtörténik néha, hogy egy, e téren teljesen járatlan elme akaratlanul is valami helyes nyomra akad, míg a szakember a sö-tétben tapogatózik. Ha ilyes valami előfor-dulna, kérem, gondoljon reám. Egyetlen sza-vát se vesztessen másra, de jöjjön azonnal hozzám. Mert mondhatom, fontos esettel lesz dolgunk, — komoly és fontos esettel — és most kövessen!

— És a hölgyek? — Az emeleti szobák egyikébe vonultak vissza. Nagy a fájdalmuk, természetesen; de amint hallom, meglehetősen erősen viselik magukat. Egy ajtóhoz lépett, kinyitotta és in-tett nekem.

Amint szemem a szoba sötéttségét meg-szokták, észrevettem, hogy a könyvtár-szobá-ban vagyunk.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.



cs. és magy. kir. udvari fűszer- és csemege szállítóval!

VÉR-NARANCS VÉR-PIROS

Helyben száza 2/3, 3, 4 és 5 frt. Vidékre vasuton szállítva egy eredeti láda 5 frt. 50 kr. Postán 5 kilós kosár 1 frt. 75 kr.

Table listing various goods and prices, including 'Mandarin narancs', 'Dabolya, fran. muscat kaja', 'Málaga, legszébb fűrtök kaja', etc.

PINTÉR GYULA cs. és kir. udvari fűszerkereskedő

Bpesti, Kecskeméti-u. 15. Részletes árlap ingyen.

A budapesti értéktőzse hivatalos árjegyzései 1899. január 18-án.

Large table with multiple columns listing financial data, exchange rates, and prices for various goods and services in Budapest, 1899.

SZINHÁZAK.

Budapest, 1899. csütörtök, január 19-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlet 15. Havi bérlet 16.

Nóra.

Számú 3 felvonásban. Irtá: Dsán Henrik. Fordította: Reviczky Gyula.

Személyek:

Helmer Mihályfi
Nóra, neje P. Márkus
Ervin Gébsi Z.
Bób Rudai T.
Emmi Rudai M.
Rank Ujhazi
Özvegy Lindenné Szacsavay
Günther Szacsavay
Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZINHÁZ.

Nagy bérlet 43. Évi bérlet 7.

A Gabi-villa.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Gandófal. Fordit.: Várady A.

Személyek:

Bachelor Nádor
Ernest Császár
Gumery Vízvári
Rouillon Beresényi
Edgárd Zilahi
Mária Gabányi
Mariané Lendvayné
Gomeninné Vitránie
Gabriella Cs. Alszéghy
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

578. szám. 576. szám.

A tekenősbéka.

Bohozat 3 felvonásban. Irtá Leon Gandófal. Fordította Faj J. Béla.

Személyek:

Champiller Góth
Léonie, feleség Hettyei
Lemarguizné, Niki L.
Brügel Gái
Jumárd, ügyvéd Hegedüs
Adolphe Tapczal
Gibouléan Rózsaszi
Gibouléanne Huszty
Juliette, leányuk Várnay
Angie Pécsi P.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Harmadécs: A Gyurkovics-lányok.

Életkép 4 felvonásban. Irtá: Herczeg Ferencz.

Személyek:

Örv. Gyurkovicsné Sz. Szűcsy
Katinka ) Békési E.
Sári ) Aranyossy
Ella ) Békési Irén
Mici ) leányai Szabó E.
Tanka ) Haller Irma
Liza ) Galambos
Klári ) Váradi M.
Radányi néni Mezős L.
Gida, a grófnő Rózsaszi
Hockay Feri Rózsaszi
Kemény Tani Rózsaszi
Jankó Károly
Kezdeté fél 8 óraker.

KISFALUDY SZINHÁZ.

Othon.

Számú 4 felvonásban. Irtá: Sudemann. Fordította Márkus Miksa.

Személyek:

Személyek:
Kezdeté 7 óraker.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Nemesi Színház, Kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows: Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Allandó nagy butor-kiállítás.

Nemcsak a fő- és szekváros, de Ausztria-Magyarország legnagyobb és legfontosabb asztalos- és bútortelepe, felülval minden bűnemű vállalat, egy óriási terjedelmű, mint az ország és fontos berendezését illetőleg és elenyésző csekélységű tőpől minden eddigi butor-raktár mellett, ezért kiváló látványosságot képez egy a fővárosi, mint a vidéki n. é. butor-vásárló közönségnek.

Allandó butor-kiállításunkon az árak rendkívül olcsók és minden hirdett árát messze túlszárnyalnak, hozzáképest pedig a lehető leggyorsabb és izlésebb kivitelben van minden dolgozva.

Vidéki megrendelések gondosan csomagolva és biztosítva lesznek szállítva.

PATYI TESTVÉREK fő- és szekvárosi butortelepe Budapest, Kerepesi-ut 9a. sz., a Pannónia-szálloda mellett. Árjegyzékkel nem szolgálhatunk.

Száz művészies kivitelű képes levelező-lap

A világ minden vidékéről 3 forint. 10 darab minta-küldemény 40 krajczár.

FALUDI ZSIGMOND-nál, Budapest, Erzsébet-körut 28.

Linoleum egész helyiségek beborítására, Linoleum-előzők, Linoleum-futó.

Linoleum-szőnyegraktár MILDNER H. Budapest, IV., Váci-utca 3.

Linoleum

egészesség-ügylet oltmert legjobb, legolcsóbb és legtartósabb padló-terítő, pormentes, hang-tompító, ruganyos, foglalat nélküli.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták ki... 44 db összesen csak frt 6.00. A fenti összes 44 tárgy o-elett 40 forintba került és most csak frt 6.00 minimális áron kaphatók.

nem szedélgesen

napal, mely szerint ezennel nyilvánosan közzéteszem magam mindenkinél, akik az áru meg nem felel, az áruhoz minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki sem használja el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarantúrát meg nezze, mely

menyegző és alkalmi

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán: A. HIRSCHBERG'S Hauptagentur d. vorerwähnten amer. Patent-Silber-waarenfabriken Wien, II., Bombardierstrasse 18/0 Telephon Nr. 7114.

Szűttetés a vidékre utazóknak vagy az ésszeg előlétes be kálcsával. Tisztító por, hozzá 10 krajczár. Csak a mellékelt vázjeggyel való: (egyszeri ár.)

Kivonat az előző írtakból: Kaldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 ft 60 krért. Kolozsvár. Baró Bánky. A küldeményt megkaptam s azal meg vagyok elégedve, ajd. 1898. sept. 1. C. Chotak-Gudenus gróf. A küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7. Dr. Palczky Alajos, cs. és kir. katonai orvos.



Kittintetése a k. k. Handelsministerium legmagasabb államdija 1883. Nagy arányérem 1880. I. osztályú Erdem-érem 1880, ugymint több díszoklevél. ALAPITVA 1870. Franz Belehradek zongoragyáros

Bécs, VII., Mechitaristengasse 4. Ajánlja saját gyártmányú zongoráit u. m.: hangverseny-és rövid zongorákat, különösen azonban a legkisebb 1 1/2 méter hosszú diminutiv- és mignon-zongorákat, valamint pianínókat, amerikai rendszerek szerint, keresztúrral, 6 évi jótállás mellett. Fizetési feltételek megállapodás szerint, a legolcsóbb gyári áron.

Valódi francia különlegeség... Polgár Sándornál Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Makulatura-papír olcsón kapható. Cím a kiadóhivatalban.

10 forint egy zongora hangolása és karbantartása egész évre. Egyszeri hangolás 2 forint. Sternberg Ármín és Testvére cs. és kir. udvari szállítók. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körutsarkán) ZENEPALOTA.

Nagy bolthelyiség a József-körut legélénkebb helyén azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl Kanitz Ferencz és Társasága szepességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Katonatisztek házassági ügyeiben és pedig házassági óvadék letételénél, értékpapírok konvertálásánál legbiztosabban és legszolidabban jár el, valamint elvállalja a tiszturak összes magánügyeinek rendezését a Dominke János v. cs. és kir. százados tulajdonát képező katonai ügyi iroda Budapest, VII., Kerepesi-ut 6.

MAPPIN és WEBB gyárosok angol ezüst és ezüstözött árukban a legfinomabb késműves cikkekben London és Sheffieldben Princes-Plate-különlegességek. Princes-Plate nehezen ezüstözött kemény nickel-ezüst szálódák, vendéglők, kávéházak és klubok részére. A legjobb és legtartósabb erőszekzők, a legújabb falak, tea és kávéskannák és az összes ez- és szalmába vágó cikkekben, valamint legfinomabb úri- és női utazó toalette-táskák. — Mintaraktár megtekinthető a magyarországi képviselőjénél: Kürschner M. Mária-Valéria-utca 7. sz. II. emelet (Magyarország-átellenében) 9-5 óráig.

# AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

## LEVELEZÉS.

**Édes Sea!** A szombati számban közölt apróhirdetésnek ne tulajdonítson semmi jelentőséget, mert az csak a kiadóhivatal tévedéséből látott újra napvilágot. Üdvözlő a távolból „Jocé.” 7430—1

**Hotel Pestalozzi.** Emlékszik még az ott töltött szép órára? Sokáig kutattam, hogyan hívjam fel figyelmét, míg ez a cím eszembe jutott. Ha régi érzelmeinek csak egy szírája meg van még, írjon levelet vagy értesítsen e lapban, hol és mikor beszélhetnénk zavartalanul; hiszen utolsó találkozásunknál Józsi miatt egy percze sem lehetünk egyedül. Eugénie. 2693—1

**„Memento 28.”** Kedves levélkéjét tegnap kaptam kézhez, kérek közelebbi címét, hogy leveleimet kinek és hová címezzem. Szíves sorait várom e lap kiadóhivatalában „Memento” jellegére. 7428—1

**Mussettem.** Epedve várom sorait. Irjon már, ne hagyja sokáig nyugtalanokdolni Marchelljét. 2599—1

**Két ördög** két boszorkányt az óhaj megismerkedni. Nővérek előnyben részesülnek, mivel a két ördög két tívér. Ajánlkozók irjanak „Két ördög” jellege alatt a kiadóhivatalba. 7418—1

**Jrén.** Ma és holnap teljes lehetetlen. Holnapután biztosan. Titoktartás és hallgatás. Ez a 16! Ne feledd! Bizd teljesen rám magad és ne féj. Miklós. 7412—1

**Zerézkének.** Bár elkésvé, de el nem mulasztatom, hogy ne kívánjak minden jót elfejzéséhez. Legyen oly holdog, mint a mályva holdogtalan az őtet nem szerető J. 7420—1

**Többeknek.** Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz helyeg mellékelev van. A kiadóhivatal. 1294—1

## HÁZASSÁG.

**Önálló** gyógyszerész, ismeretség hiányában, ez uton szeretne megismerkedni egy csinos, háziasan nevelt fiatal katólikus leányval, házasság czéljából. Megfelelő hozományra reflektál. Leveleket „Siker” jellege alatt továbbít a kiadóhivatal. 7300—2

## ALLAST KERES.

**Ügyes fodrász** keres házakat hónapra. Bábra, lakodalmakra, vagy más alkalomra is nagyon szépen fésül. Czim: Gólya-utca 50., ajtó 30 szám. 2605—3

**Házvezetőnői** állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita árvalány, ki 8 évig mint anyahelyettes egy házban volt alkalmazva. Minden tekintetben megbízható, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságban, baromfityezésben jártas. Czim a kiadóhivatalban. 7280—3

**Gazdasszonyi** állást keres egy intelligens özvegy nő, ki a házvezetésben és varrásban jártas és a gyermekeket igen szereti. Szerény igényű. Czime a kiadóhivatalban. 7262—3

**Zanlóni** ajánlkozok könyvkereskedésbe vagy papírkereskedésbe intelligens családból származó nő. Csakis tisztességes bánásmódra reflektál. Czime a kiadóhivatalban. 7406—3

## ALLAST KAPHAT.

**Vagyon** szeresethető a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű birtokában, melynek utmutatásai alapján tőkebefektetés és előképzettség nélkül bárki 2—3000 forintot, sőt többet is kereshet évente. A művet mai naptól — míg a csekély készlet tart — leszállított áron 1 frt 20 krért ajánlv küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvkiadóvállalata Újpest, István-ut 2. sz. 2541—4

**Magyar, német bonne** kerestetik két gyermek mellé esetleg azonnali beállításra. VI. Bajnok-utca 30. 7099—4

**Kereskedők,** agynökök és hivatalnokok, kik vidéken jobb családnál megfordulnak, kerestetnek egy új czikkhez, mely 2000 frtot jövedelmezhet éventekint. Ajánlat „Columbus” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2593—4

## OKTATÁS.

**Intelligens hölgy** tanít szintén intelligens hölgyet zongorázni a francia nyelv oktatás ellenében. Czim a kiadóhivatalban. 2376—5

**Zongoraművész** zongoraórákat ad. Csak néhány órával rendelkezik még. Egy óra 50 kr. Czim a kiadóhivatalban. 7424—5

## BIRTOK-ELADÁS.

**Nyírségben** eladó 290 és 361 holdas jóminőségű földbirtok. Szőlőtelepítésre kiválóan alkalmas. Megkeresések „Nyírség” czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7091—6

**Pestmegyében,** Kis-Kun felsőjárásban 12 magyar hold fajliszta immunis szőlőm, 80 magyar hold birtokom, elegáns uri házzal, eladó, budapesti házért is becsérélhető. Ajánlatot „Megyei birtok” jellege alatt kérek a kiadóhivatalba. 2601—6

## HÁZ- ÉS TELEK-ELDÁS.

**Házat** szeretnék venni Esztergom városában, lehetőleg a Simor-utczában, a kis Duuához közel, vagy a sziget körül. Körülményesen irt ajánlatok „Nyugodias kapitány” jellege alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 7410—7

**Egy** új ház a VI. kerületben, magasan épült, szabad kézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7002—7

## ELADÁS.

**Egy** új ruganykocs nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Czim a kiadóhivatalba. 7042—8

**Egy** jókarban levő féderes díván eladó. Ára 9 frt. Majdnem új. Czim a kiadóhivatalban. 7422—8

## VÉTEL.

**Jókarban** levő elegáns függőlámpa kerestetik megvételre. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek „Függőlámpa” jellege alatt. 7368—9

## KÜLÖNFÉLE.

**Köhögésnél,** rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemefü-czukorkát. 1537—18

**Urasági** lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5—6 szobából és hozzátartozó mellék-helyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos” czimen. 2671—18

**Tisztességes nő** hónapos ágyat kaphat tisztességes házastársnál. Czim a kiadóhivatalban. 7414—18

# AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

# FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” egy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg. A **Francia Divatlap** havonként kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a **gyermekdivatra** és a **kézimunkákra**; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznú rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatélagos regényt közöl, mely könyvivalakájában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrisze teljesen Párisban készül; minden számának külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színnyomatú képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színnyomatú képeket; minden második számához ingyen adunk egy életmódszaga kivágottnak szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

**Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!**

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető

az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.